WASHINGTON DC 200
NEWS CTT
DRAUGAS, CHI. IL 60629

THE LIBRARY OF CONGRESS GRATI
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20026

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXX Kaina 15 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, RUGPIŪTIS — AUGUST 31, 1976 Nr. 205

„LKB Kronika" Nr. 22

Tikinčiųjų mokinių diskriminavimas

Kai šviesų mokyklos atminimą aptemdo niūrūs debesys

12

Šakiai

Lukšių vidurinės mokyklos pedagogų kolektyvui

Nuorašai:

1. LTSR Švietimo ministerijai.
2. Šakių raj. liaudies švietimo skyriui.
3. Šakių raj. vykdomojo komiteto pirm. pavaduotojui D. Noreikienei.

Atviras laiškas

Prieš aštuoniolika metų baigiau Lukšių vid. mokyklą. Nors jau praėjo nemaža laiko, bet su ja susieti ryšiai dar nėra nutrūkę ir niekada nenutrūks. Nenutrūks, nes mokykla palieka žmogaus gyvenime daug prisiminimų. Per eilę metų ji yra tapusi lyg antraisiais namais, antrąja tėviške. Gal todėl ir norisi apie ją dažnai svajoti, kalbėti ir ja didžiuotis. Priešingai, būna labai skaudu, kai apie ją išgirsti ką nors neigiamo. Labai norėtųsi, kad apie tavo mokslo šventovę būtų kalbama tiktai labai gerai, kad jos mokytojai būtų švyturiais. Deja, šviesų savo mokyklos prisiminimą kartais aptemdo niūrūs debesys.

Prieš keliolika metų Lukšių vid. mokyklojo įsiviešpatavo saviveikliniais pagrindais einąs ateistinis auklėjimas. Nuo jo skaudžiai kentėjo mokiniai ir jų tėvai. Už savo religinius įsitikinimus jie buvo žeminami, pašiepiami, diskriminuojami. Neišlaikę tokio netaktiško ir grubaus mokytojų elgesio, mokinių tėvai 1972 m. parašė kolektyvinį skundą LTSR Respublikiniam prokurorui su 14 parašų. Po šio skundo tikinčiųjų mokinių persekiojimas kuriam laikui buvo trupučiuką lyg ir pritilęs, bent jau nebūdavo pernelyg grubių išsišokimų. Bet 1975 m. kaip Kamčiatkos Tolbačikas vėl prasiveržė grubus ateistinis mokinių auklėjimas. Ši kartą jis buvo ypač ryškus savo netaktiškumu ir nepedagogiškumu.

Jau mokslo metų pradžioje buvo organizuotas priverstinis ateistinių (pas mus kitokių ir nėra) laikraščių užsisakymas. Kai X b klasės mokinys Rolandas Tamulevičius atsisakė užsisakyti ateistinį laikraštį, klasės auklėtoja Sakalauskienė, norėdama mokinį išjuokti ir skaudžiau iš jo pasityčioti, pareiškė: "Tai gal tau užsakyti maldaknygę?" Nors visiems aišku, kad pas mus maldaknygių nei užsakyti, nei pirkti nėra.

1975 gruodžio 25 X klasės mergaitės, ateidamos į mokyklą, atsinešė eglutę ir klasėjc ją gražiai papuošė. Ant lentos užrašė sveikinimo žodžius — "Su šventomis Kalėdomis!" Per dvi pirmąsias pamokas atėję mokytojai klasės budintiems įsakė sveikinimo žodžius nutrinti ir eglutę išmesti. Budintieji mokiniai žodžius nutrindavo, o eglutė likdavo. Trečioji pamoka buvo mokyklos direktoriaus B. Urbono. Atėjęs į klasę B. Urbonas iš karto pasidarė rūstus ir piktas. Jis privertė budintį mokinį Joną Pranaitį nutrinti nuo lentos užrašytus žodžius, o gražiai papuoštą eglutę išmesti į šiukšlių dėžę. Po to prasidėjo šantažiški tardymai, grubūs barimai, begėdiški pasityčiojimai, grasinimai. Tuo buvo užimta visa pamoka. Negana to, tardymai ir grasinimai su pertraukomis tęsėsi net tris dienas. Per tą laiką mokiniai pamokų metu būdavo iškvietinėjami po vieną į direktoriaus kabinetą. Tardymui buvo iškviesti apie pusė klasės mokinių. Kai kurių mokinių apklausinėjimai užsitęsdavo net per kelias pamokas. Nors fizinių bausmių ir nebuvo imtasi, bet tardomiesiems buvo grasinama mažinti pažymius, pašalinti iš mokyklos, bauginami perdavimu milicijai ir pan.

(Bus daugiau)

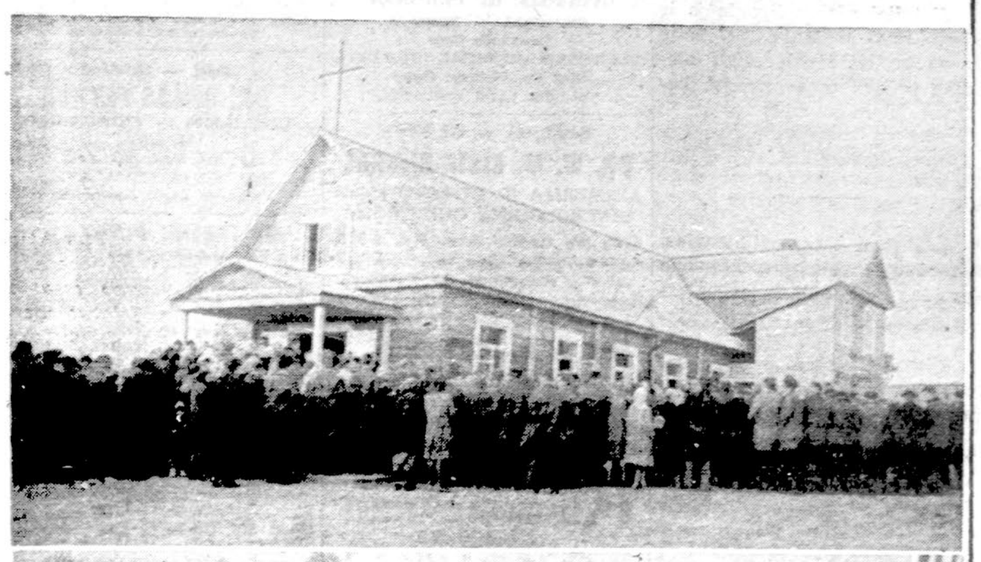

Naujoji Tauragnų bažnyčia. "Buvo rastas Priepalos kaime senas didelis namas. Reikėjo jį nupirkti ir parvežti... 1969 spalio 12 vyko Šv. Rožančiaus atlaidai naujoje bažnyčioje. Žmonių priplūdo apie 2,500... Patalpa buvo maža — niekaip negalėjo sutalpinti visų tikinčiųjų" ("Draugas" rugpiūčio 27). Iš Br. Kviklio archyvo

Mrs. Betty Ford šokių šventėje

Chicaga — Vakar dienos "Chicago Sun-Times parašė, kad prezidento Fordo žmona Mrs. Betty Ford dalyvaus V Lietuvių tautinių šokių šventėje. Prezidentienė sekmadienį iš ryto lankysis Waukegane, baptistų bažnyčioje, o 2 val. p. p. International Amphitheatre bus garbės viešnia Lietuvių Bendruomenės ruošiamoj šokių šventėj ir po to bankete 7 val. vakaro McCormick Place. Naktį grįš į Washingtoną.

Prie tos žinios parašyta, kad šokių šventėje bus 2,000 šokėjų, du orkestrai ir keli chorai.

Bus daugiau nacionalinių parkų

Yellowstone Parkas. — Prezidentas Fordas nori dvigubai padidinti nacionalinių parkų ir valstybinių miškų plotą. Dabartinis plotas sudaro 63 milijonus akrų. Kongreso prašo 141 mil. dolerių naujiems plotams užpirkti, 700 mil. dolerių jiems parengti, 459 mil. dolerių pridėti personalo padidinimui ir 200 mil. dolerių miesto parkų pagražinimui.

Fordas trumpą laiką yra buvęs Yellowstone parko miškininku.

9 prezidentiniai kandidatai

Springfieldas, Ill. — Rudeniniuose rinkimuose bus ne du prezidentiniai kandidatai, kaip kas mano, bet aštuoni ar devyni. Šalia respublikonų Fordo ir demokratų Carterio vardų bus dar nepriklausomųjų Eugene McCarthy, komunistų Gus Hall, socialistų darbo partijos Julius Levin, Jungtinių Valstijų darbo partijos Lyndon Laruche Jr., socialistų darbininkų Peter Camejo, laisvės partijos Roger Mac Bride. Bus dar ir Amerikos nepriklausomos partijos Lester Maddox, tik ši partija dar nesutvarkė visų formalumų, nesurinko pakankamą skaičių parašų.

Panterų vadas surado Dievą

Oakland, Cal. — Eldridge Cleaver, juodųjų panterų vienas vadų, septynerius metus praleidęs užsieny, savanoriškai grįžęs, laukia teismo už šaudymus į policiją, sako, jog jis per anuos tremties metus surado Dievą ir atsikratė visų iliuzijų, kad kažkur yra tobulesnė valstybės santvarka, daugiau laisvės ir demokratijos. Labiausiai jis nusivylęs Kuba ir Alžirija, kuriose nemaža laiko praleido; nerado geriau nei Prancūzijoje.

Dramatiškas išsigelbėjimas

Travemuende, V. Vokietija. — Du vyrai ir viena moteris iš Rytų Vokietijos motoriniu laiveliu Baltijos jūra sumanė pabėgti į V. Vokietiją. Kilusi audra jų laivelio motorą sugadino, bet nešė tolyn į vakarus ir užmetė ant plūdės. Juos pastebėjo ir atskubėjo į pagalbą du laivai — sovietų ir švedų. Laimei, švedų laivas suprato, kokie ten keleiliai, užblokavo kelią rusų laivui ir pirmas priartėjo prie vokiečių, išgelbėjo.

Washingtonas. — Pentagone žinoma, kad Taiwanas turi priemonių ir gali pasigaminti atominę bombą, bet kad ją ir norėtų pasidaryti, nemanoma.

Koalicija ir opozicija — lygiomis

Bonna. — Artėjant Vakarų Vokietijos rinkimams, visuomenės opinijos tyrinėtojai skelbia, kad kanclerio Helmut Schmidto socialdemokratai ir koaliciniai laisvieji demokratai šiandien surinktų balsų 49.7 proc., o krikščionys demokratai 49.5 proc.

Seoul. — Šiaurės Korėjos ginkluotas laivas atviroj jūroj pagrobė Pietų Korėjos žvejų laivą su 23 žmonėmis.

Mirė muz. L. Jarošekas

Rockford, Il. — Rugpiūčio 28 vakare nuo širdies smūgio staigiai mirė a. a. Liudas Vaclovas Jarošekas, inžinierius, dirigentas, solistas, koncertinių kvartetų organizatorius ir vadovas.

Velionis buvo gimęs 1919 spalio 16 d. Kaune. Studijavo inžineriją Vytauto Didž. universitete Kaune ir nuo 1936 m. konservatorijoje J. Švedo trombono klasėje lavino balsą. Nuo 1938 reiškėsi Kauno radijuje, o su savo vyrų kvartetu yra apvažinėję daugelį didesnių Lietuvos miestų, duodamas labai vykusius koncertus. Atvykęs Amerikon ir apsigyvenęs Rockforde taip pat buvo suorganizavęs koncertinio lygio kvartetą ir su juo yra koncertavęs kelis kartus Kanadoje, Chicagoje, New Yorke, Hartforde ir kt. Pastaruoju metu, sveikatai pašlijus, koncertų buvo atsisakęs.

A. a. L. V. Jarošekas laidojamas rugpiūčio 31 d. Rockforde, Illinois.

Jeruzalė. — Į Jeruzalę atvyko Kanados ministeris pirmininkas Pierre Trudeau. Jo apsilankymas yra privataus pobūdžio, bet yra žinoma, kad su Izraelio premjeru Yitzak Rabinu susitiks.

PIKTOS, LIETUVIŲ PRIEŠŲ FALSIFIKUOJAMOS INFORMACIJOS

New Yorkas. — Rašytojas Michael Novak, rašydamas laiške rašytojui Algirdui Landsbergiui, atkreipė lietuvių dėmesį į Paul Cowan straipsnį, įdėtą New Yorko lokaliniam laikraštyje "Village Voice" (VIII.23), kuriame labai piktai, nesusipažinus su faktais, Chicagos Marquette Parko lietuvių koloniją, sudarančią tik apylinkės mažumą, vadina naciais ir suplaka su Chicagos naciais rasistais. Amerikiečių nacių štabas Marquette Parke yra tik atsitiktinai, ir lietuviai nieko bendro su jais neturi, bet autorius to nežino.

Novak rašo, kad straipsnio autorius žalingiausias citatas yra paėmęs iš pasikalbėjimo su jaunuoliais, kurių pavardės yra "Whalen" ir "Wilson", taigi nelietuviškos, ir iš to daro neteisingas išvadas.

Michael Novak, vienas iš vadovaujančių Rytų Europos kilmės amerikiečių plunksnos žmonių, dažnai kritikavo Amerikos anglosaksų elitą už jo išaukštinį požiūrį į rytų europiečius ir nesusigaudymą jų kultūroje. Jis ir dabar siūlo lietuviams, jų organizacijoms, laikraščio redakcijai parašyti tinkamą atsakymą su klaidų nurodymais ir pareikšti protestą už visuomenės klaidinimą. "Village Voice" adresas: 80 University Place, New York, N. Y. 10003.

Baisus kalinio Bukovskio paveikslas

Maskva. — Sovietų disidento Vladimiro Bukovskio motina gavo teisę jį aplankyti Vladimiro kalėjime. Su pasibaisėjimu pasakojo užsienio korespondentam, kad jis taip atrodė, kaip kadaise nuotraukose matė Auschwitzo koncentracijos stovyklos kalinius: tik kaulai ir aplink kabanti oda, rankos ir kojos kaip penkių metų vaiko. Daugiau negu baisu.

Kalėjimo administracija už atsisakymą dirbti Bukovskiui taiko sumažintą maisto normą.

Kissingeris susitiks su Vorsteriu

Pretoria, P. Afrika. — Sekretorius Kissingeris antrą kartą susitiks su Pietų Afrikos premjeru John Vorsteriu rugsėjo 4-8 dienomis Ciuriche, Šveicarijoj.

Teisia už... "rock" muziką

Londonas. — Amnesty International susirūpino Prahoje vykstančiu teismu, kuriame teisiama 14 modernios muzikos orkestrantų ir damininkų. Vienas jų yra net čekų protestantų kunigas. Visi jauni, nuo 20 iki 32 metų. Jų "nusikaltimas", kad jie grojo ir protegavo vakariečių modernią, lengvą "rock" muziką ir neklausė partijos draudimo. Pradžioj jiems uždraudė ruošti viešus koncertus, bet leido groti savo draugų vestuvėse. Paskui ir to neleido. Jiems gresia kalėjimas iki 3 metų. Amn. International teismo eigos stebėti pasiuntė iš Vienos advokatą Henry Goldmaną. Jei jie bus nuteisti, organizacija žada juos ginti visomis išgalėmis.

Paskutinėmis žiniomis teismas atidėtas. Turėjo prasidėti vakar, bet atidedamas neribotam laikui. Kokia atidėliojimo priežastis, nežinoma.

Washingtonas. — FBI turi vargo su anticastro kubiečiais pabėgėliais, gyvenančiais Amerikoje. Jie Miami apylinkėse turi suorganizavę tam tikras teroristų mokyklas ir savo agentus siuntinėja į užsienius. Tokia veikla yra prieš Amerikos įstatymus, nežiūrint kokiais sumetimais tai būtų daroma ("Wall Street Journal").

Washingtonas. — Pentagonas neigia ankstesnes žinias apie galimą sabotažą, kai tą pačią dieną nukrito du karinomenės transportiniai lėktuvai, vienas Britanijoj, kitas Grenlandijoj, užmusdami 39 žmones.

Johannesburgas. — Pietų Afrikos policijos komendantas Jimmy Kruger sako, kad vyriausybė turės ištirti, kiek yra pagrindo tvirtinimams, jog policija padėjo zulusų giminei pulti kitus juoduosius Soweto ir kituose miestuose.

KALENDORIUS

Rugpiūčio 31: Raimondas, Amija, Sirmantas, Vilmė.

Rugsėjo 1: Egidijus, Verena, Daugvinas, Gunda.

Saulė teka 6:14, leidžias 7:28.

ORAS

Saulėta ir šilčiau, apie 80 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.
NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, Ill. 60636

ODOS LIGOS IR EMOCIJOS

Geras ligų gydymas ir tinkamas jausmų tvarkymas užtikrina geriausią pasisekimą odos ligų negerovėse.

Prof. Roland S. Medansky,

Oda ir jausmai glaudžiai rišasi. Už tai kuo daugiau žinai apie santykiavimą odos negerovės su jausmais, tuo sėkmingesnis bus tavo gydymas. Illinois universiteto dermotologas prof. R. Medansky kreipia dėmesį į negerovės pradžią t. y. kuri liga pirmiau žmogų apima: odos liga ar jausmų netvarka. Odos ligomis negaluojantieji, paprastai priklauso vienai iš sekančių trijų grupių.

Pirmoji — jausminė grupė. Šios grupės odos ligoniai serga pirmiausia dėl jausmų netvarkos (emotional disorder). Odos liga pas juos atsiranda kaip išraiška jausmų netvarkos. Žmogus yra jausmais sutrikęs, todėl jis šį bei tą daro savo odai. Pvz., jis bado savo odą (factitial dermatoses); kitas ją drasko (neurotic excoriations); dar kitas rauna sau plaukus (trichotillomania).

Tokiems odos gydymas yra simptominis. Pagrindinis gydymas nukreipiamas į jausmų netvarkos normalinimą. Ligonis nesąmoningai linksta sužalojimui savo odos ir plaukų. Tas polinkis turi būti susektas. Odos draskymas gali būti džiugus įtampos mažinimas. Jis gali virsti įpročiu. Nesveikas įprotis gali reikštis kartkartėmis: draskomasi vis stipriau, kol pasiekiama pasitenkinimo viršūnė.

Kai kurie iš tokių ligonių laisvai prisipažįsta prie tokio savo kūno žalojimo. Kai kurie tokių ima savo nagus kramtyti net iki mėsos. Tokiems padeda kombinuotas gydymas: odos tvarkymas ir lengva psichoterapija. Atsiranda tokių sunkių toje grupėje pacientų, kurie visiškai neigia savo kūno žalojimą. Tokiems pagalba negalima. Net gilioji ir nuolatinė psichoterapija tokiems nepadeda. Mat, žmogus turi pats sau pagelbėti pajėgti — tik tada kiti jam pajėgs talkinti visame kame, įskaitant ir odos ligą. Prie tokių ligonių priklauso žinomi žaizdas turintieji odoje ir kenčiantieji. Jie ir miršta su tokiomis žaizdomis. Visi mes būkime išmintingi ir iš tokių ligonių ligos nedarykime jokio turgaus.

Antrajai odos ligų grupei priklauso žmonės, turintieji organines odos ligas. Jausminė netvarka šios grupės ligoniams didina odos negerovę ir trukdo gijimą. Šios grupės atsiradusių negerovių pavyzdžiais gali būti uždegimas, augliai ir prigimtos odos negerovės. Nors pagrindinis šių ligų gydymas yra odos tvarkymas, bet ir jausminės negerovės kartu turi būti lengvinamos. Jos rimtai trukdo ligoniui prisitaikyti gyvenime. Pvz., vaikas su didele plaukuota apgama (nevus) ar plaukuotoje vietoje plaukų stoka (alopecia), būna įtariamai žvalgomas tėvų gydytojų ir žaidimo draugų. Jis ima jaustis nepatogiai ir darosi per jautrus. Suaugęs dėl taukuotos odos apturi tamsius, apvalius odos suragėjimus ir ima bijoti kad vėžio nesulauktų. Visi žinom ir dažnas, ypač senesnysis, tokius suragėjimus — odos pakilius šiurkštumus turime. Jie lengvai gali būti prašalinami, visai rando nepalikdami. Nė vienam nereikia dėl tokio, palyginti, mažmožio jaudintis.

Trečiajai odos ligų grupei priklauso visi tie oda sergantieji, kuriems odos liga atsiranda dėl sudėtingos veiklos: organinės ir emocinės. Įvairiopam stiprume tos dvi priežastys veikia, sukeldamos žmogui odos negerovę. Šios grupės odos negerovių pavyzdžiu gali būti psoriasis, akne (veido ir krūtinės bei nugaros puškai) ir nerodermatitis.

Chroniškas odos išbėrimas ir stipriai nieztintis (atopic dermatitis) gali būti visai pradingęs — užtenka susijaudinti žmogui per jo vestuves ar mokyklos baigimo iškilmes, kad vėl liga visam pilnume pasirodytų. Veido puškai gali išsilieti prieš pasimatymą, rengiantis pristatymui naujon darbovietėn. Tokių ligų priežastis organiška, bet tikras dalykas, kad įtampa — baiminimasis (anciety) prisideda tų ligų paaštrėjimui.

Visos odos ligos, kurios stiprėja dėl įtampos — jaudinimosi, gali sėkmingai būti gydomos jausmus veikiančiais vaistais (psychotropic agents). Barbituratai perdaug migdo — ramina. Todėl šiam reikalui tinka dveji vaistai: chiordiazepoxide (Librium Manrium) tabletės, ir perfenazine — amitriptyline hydrochloride (Etrafon Triavil, Trilafon) tabletės. Tiedu vaistai stipriai veikia prieš jaudinimąsi, prieš baiminimąsi. Žinoma, kad minėtos ligos gali būti gydomos ir "duonos" piliulėmis (placedo), tai yra visai neveikliais "vaistais". Vienog, trumpa psichoterapija ir geras odos ligų gydymas tokioms ligoms tvarkyti yra sėkmingiausias.

IŠVADA. Stenkimės suprasti savo dvasinių jėgų teigiamą ir neigiamą įtaką mūsų sveikatai. Tik išmintingai ir moksliškai elgdamiesi, mes geriausiai tvarkysimės mūsų negales ir mažiau kentėsime dėl savo jausminių negalavimų. Nepaveskime viso darbo vien kitam — vien daktarui, vien tepalui, vien tabletei. Tvėrėjas mums davė jėgas — naudokime jas savo gerovei didinti. Neslopinkime savų dvasinių jėgų įvairiais burtais, prietarais bei neišmintinga elgsena, nedarykime klaidų. Alkoholikas, klejodamas, gali matyti nesamus šetonus ir angelus. Tai vienas ir tas pats blogis. Jis niekuo nesiriša su tikru tikėjimu bei tokia pat religija. Daugumas tikinčiųjų čia daro daug klaidų. Tikėjimas yra taip kilnus dalykas — jam nereikia jokių dirbtinų "pagražinimų". Visur ir visada elgdamiesi išmintingai, sėkmingiau padėsime sau ir artimui įvairiose, įskaitant ir odos ligas, negalėse. Pradėkime nusiteikti taip gyventi, kad išsilavinusiam bedieviui atimtume ginklą mus teisingai vanoti už mūsų dvasiniuose šunkeliuose klaidžiojimą. Mes patys be bedievių talkos galime tvarkyti savo ne tik ekonominius reikalus, bet ir dvasinius — jausminius dalykus.

Pasiskaityti: Consultant, July 1973.

TEISINGĄ PATARIMĄ ĮGYVENDINK — SVEIKESNIS BŪSI.

SVEIKAS JAUNUOLIS, O PLAUKAI KRENTA

Klausimas. Gerb. Daktare, patarkit kas daryti mano septyniolikamečiui sūnui. Jis gydytojų tirtas ir rastas sveiku. Visas vargas, kad jam ėmė slinkti galvos plaukai. Visokie tyrimai ir apklausinėjimai pas gydytojus nieko nepadėjo. Gydytojai nežino, kaip mano sūnui talkinti. Jo plaukai krenta ne lopais, bet virš kaktos ir kiek nuo viršugalvio.

Atsakymas. Tikras dalykas, kad daugelis gydytojų tamstos sūnui ir tamstai jau senai pasakė teisybę apie sūnaus plaukų slinkimą — tik tamstos nenorit ar nepajėgiat priimti teisybės, kuri yra ne maloni: 90 proc. plaukai slenka dėl paveldėjimo ir čia nieko niekas ant žemės negali pataisyti. Plaukai dėl paveldėjimo slenka ne pluoštais, bet "vyriškai". Vyriškas galvos plaukų slinkimas yra nuo kaktos prasidedantis, paliai plaukų augimo liniją, ir kiek nuo viršugalvio. Tas toks slinkimas prasideda vyresnio amžiaus jaunuoliams — septyniolikmečiams. Plaukai krenta ne lūžę, bet be žvilgesio. Jo tėvas taip pliko — vaikas paveldėjo.

Kiti kitokie plaukų kritimai jaunuoliams sudaro tik 10 proc. jų plikimo atsitikimų. Dvi svarbiausios šitokio plaukų kritimo priežastys yra pas jaunuolius. 1. Jausminė — emocinė įtampa. 2. Neteisingas elgesys su plaukais: per gausus šukavimas.

Nieko negali padaryti dėl jau turimo paveldėjimo: plaukai vyriškai nukris, kaip tėvo nukrito, kaip daugelio vyrų vyriškai nuplikę dabar vaikščioja. Čia tokius vyrus išnaudoja visokie apgavikai. Jie jiems siūlo visokiausias priemones. Nuo jų tik apgaudinėtojams kišenėje pinigai auga. Nieko daugiau. Todėl visi taip plinkantieji žinokite, kad vyriškai (paliai kaktos šonus M raid. plikimas plaukų augimo linijos) nupliksite ir kreipkite daugiau dėmesio į savo kitas vyriškąsias savybes. Būdami puikūs asmenys: mokyti, išmintingi — jūs būsite visa galva geresnėj padėtyje už visus plaukuotuosius. Žinoma, dabar galima griebtis kraštutiniausios priemonės: plaukų persodinimo. Tada bus užželdinama plaukais galvos "Anykščių šilelis". Atrodys visai normaliai. Taip augina plaukus kai kurie odos ligų gydytojai, jei jiems ima minėtai vyriškai kristi plaukai. Jiems, mat, praktika svarbu: niekas neis plaukų kritimo reikalu gydytis pas pliką (kad ir vyriškai nuplikusį) odos ligų gydytoją. Tuo reikalu galite kreiptis pas pajėgų gydytoją. Chicagoje toks gydytojas yra Kastytis Jucas. Yra amerikiečių gydytojų. Kastruoti vyrai liaunasi taip plikę, bet kastruotis nepatariama.

Dėl minėtų 10 proc. plaukų slinkimo atitalsymo štai kas pasakytina. Reikia su plaukais apsieiti kaip Dievas (Gamta) nustatė, o ne kaip pelnagaudis tavo galvos smegenis "išplovė": švelniai apseik su plaukais. Nėra duomenų, kad normalus, nors ir dažnas plaukų plovimas sukeltų slinkimą. Tik nustokime plaukus, net nesąmoningai, rovę lauk, žiūrėdami TV ar susijaudinus. Nuodugniai išklausius šitoks elgesys susekamas. Nustokime juos šiurkščiai šukavę, su šepečiu energingai valę bei taip masažavę galvos odą. Nustokime vartoję visokius tepalus ir plovimui plaukų šampūnus. Tai prietarai. Kartą savaitėje plaukus plaukime su geriausiu jiems Ivory muilu. Tai ir viskas. Jie bus natūralūs, gražūs. O kad nepražiltume — naudokime — valgykime daug kopūstų visokiame pavidale: daugiausia žalius. Net po "galvą" kas dieną. Taip. Ir nė per milimetrą iš šio nuostato neiškrypkime! Sėkmės. Vėl parašykit.

Kaip nebūsi sveikai ir maloniai nusiteikus, kai Lietuvio sodyboj valgis skaniausias ir pažmonio programa nuotaikinga. Iš kairės: M. Kleinienė, G. Jagutienė ir M. Petrauskienė. Nuotr. M. Nagio

VIEŠNAGĖJE PAS ELZĘ JANKUTĘ

Plačiai žinomo Mažosios Lietuvos atstovo Martyno Jankaus dukterys Elzė ir Edė Jankutės jau eilę metų pastoviai yra įsikūrusios Toronto mieste, Kanadoje. Sulaukusi 82 metų amžiaus, Elzė Jankutė dar nepražilusiais juodais plaukais tebėra darbšti bitelė, vis darbuojasi, vis kuo nors užsiėmusi tarp daugybės knygų, plokštelių ir liaudies meno įdomių bei retai pasitaikančių eksponatų.

Jaukiame salonėlyje radau ją bemezgančią baltą, gražią skarą. Ant stalelio užversta knyga, kurią Elzė skaito. Galima pasidžiaugti jos kultūringo gyvenimo valandėlėmis, kurias ji turi sunkiose mūsų išeivijos sąlygose. Elzė visuomet būdavo puiki šeimininkė ir neišleis atsilankiusio svečio nepavaišinusi kavute su savo darbo skaniausiais pyragais.

Jos salonėlyje rasite ne vieną ir ne du, bet visą eilę Kanados ir Amerikos laikraščių ir iliustruotų žurnalų, kur nenutraukiamai sekama mūsų spauda. Edė Jankutė man įteikė "Laisvosios Lietuvos" paskutinį numerį, kur buvo "Vaikystės" recenzija.

— Gal dar nematėte ir neskaitėte? Čia apie jūsų knygą parašyta.

— Tikrai, dar nemačiau.

— Galite pasilaikyti tą laikraštį — nusprendė ji.

Elzė Jankutė, kadaise buvusi gera dainininkė ir dainų mėgėja, yra įdainavusi senoviškų liaudies dainų ilgo grojimo plokštelę Toronte. Be to, National Museum of Canada išleido dainų knygą "Lithuanian Folksongs" — Canadian Centre for Folk, Culture Studies. Tiražas 5.000 egz., bet laida išsemta.

1946 metais mirė jos mylimas tėvas Martynas Jankus Flensburgo stovykloje, Vokietijoje, nuo plaučių uždegimo. Sirgo tris kartus, trečią kartą nebeišlaikė širdis. 1946 metais Elzė palaidojo savo mylimiausią brolį, aklą Kristupą, kurį ji globojo ir mylėjo visą gyvenimą. Jis buvo jautrus ir gabus muzikas — grojo firtepionu ir smuiku. Mirė jau Kanadoje ir palaidotas gražiose lietuviškose kapinėse, Toronto Anapilyje.

Jauniausioji Martyno Jankaus duktė Urtė buvo įsikūrusi vieniša Chicagos Marquette Parke, kur nuomodavo kambarėlį. 1974 m. Urtė Jankutė vyko pas savo seseris į Toronto. Traukinyje ji ramiai sėdėjo savo vietoje. Pasiekę Toronto, visi keleiviai skubiai kėlėsi iš vietų ir skubėjo prie išėjimo. Tik viena keleivė a. a. Urtė Jankutė nebesikėlė... Ji buvo gavusi kraujo išsiliejimą ir likusi be sąmonės.

Skubiai pristatyta į ligoninę, susisiekus su seserimis, kurios ligonę ėmė lankyti. Urtė, atgavusi sąmonę, dar sirgo tris mėnesius ir labai kentėjo dėl paraližuotų kojų. Ji vis prašė mielosios Elzės:

— Elze, kad tu mane nuveztum į Biitėnus, aš įmerkčiau kojas į Nemuną ir pasveikčiau!

Ji tyliai užgeso ligoninėje ir buvo savo artimųjų bei šiaip savo tautiečių palydėta į amžino poilsio vietą gražiose lietuvių kapinėse Anapilyje.

J. Narūnė

— Anglai jau seniai stengiasi ištobulinti lietsargį. Londono gatvėse jau galima pamatyti naujausią modelį — pritvirtintą prie žmogaus pečių.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second Class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: $28.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. $26.00. Canada $28.00. Foreign Countries — $29.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

"Draugo" prenumerata mokama iš anksto

	metams	6 mėn.	3 mėn.	1 mėn.
Chicago, Cook, Ill.	$28.00	$15.00	$10.00	$4.00
Kanadoje	$28.00	$15.00	$10.00	$4.00
Kitur	$26.00	$15.00	$10.00	—
Užsienyje	$29.00	$17.00	$11.00	—
Savaitinis	$18.00	$10.00	—	—

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

MARIJA NOREIKIENĖ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69th St., Chicago Ill. 60629
TEL. — WA 5-2787

WINDERS MEDICAL ARTS.
3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5 - 4787
PRISTATYMAS NEMOKAMAI
Mes patelefonuodim jūsų gydytojui

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7733
RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJŲ APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAbrook 5-3048

Tel. Ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 6 v. popiet
Antrad., penktad. 1-5, treč. ir šeštad tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą; pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt 10-4; šešta. 10-3 val.

Ofs. tel. 785-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6182 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-6601.

Tel. — BE 3-6393
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3307 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6060 Res. GA 3-7279
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGIJA — CHIRURGIJA
1003 No. Western Avenue
5314 No. Western Avenue
Tel. atsakomas 12 valandų
489-4441 — 561-4605

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 S. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7
Išskyrus trečiadienius ir šešt

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1448 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Šeštad. pagal susitarimą
o trečiadieniais uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue.
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-3919

Ofiso HE 4-1818; Rezid. PR 8-6601
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad, ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

OPTICAL STUDIO
VIOLETA KAROSAITĖ
7051 So. Washtenaw, tel. 778-6700
Pritaikomi akiniai pagal gydytojų receptus.
Didelis akinių rėmų pasirinkimas
Val.: pirm., antr., penkt. 10-5:30
Ketv. 1-8 v. vak. Šešt. 10-4 v. p.p
Trečiadieniais uždaryta.

Telef. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
3618 W. 71st St. — Tel. 737-8146
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč

DR. LEONAS SEJBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880, res. 448-8545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4258 W. 63rd Street
Ofiso telef. RE 5-4416.
Rezidencijos telef. GR 6-0671
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1 iki 3 val popiet.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6198
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos 1-6 val. popiet
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 586-3166; namų 636-4580
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Ave.
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7
Šeštadieniais pagal susitarimą

Ligoniams ir neišgalintiems įvykti į paežeres Lietuvių sodybos Chicagoje gyventojams ir jų mieliems svečiams pažmonyje dainuoja E. Umbrazienė (kairėje) ir Adelė Duoblienė. Nuotr. M. Nagio

Kultūrinis susitelkimas —

AMERIKOS LAISVĖS SUKAKTIES ATŽYMĖJIMAS

Tauta tiek yra gaji, kiek ji sugeba reikštis savo dvasine kultūra ir kūrybiškomis pastangomis. Tautinė kultūra išauga iš tautos dvasios istorijos bėgyje ir laiko sąlygose. Bet su kultūra auga ir tautos atsparumas prieš svetimybes, jos noras savu įnašu turtinti žmonijos kultūrinius aruodus ir įsijungti į savo aplinkos pažangą. Palankesnės sąlygos kultūrai klestėti yra laisvėje, bet ir išeivijoje tautinis gajumas reiškiasi savitu gyvenimu ir savu prieaugliu su savitomis tautinėmis žymėmis. Kultūrinės apraiškos ir yra tautos per ilgus amžius susikūrusio charakterio žymė, kaip savitas dailės vaizdas, savita muzika, šokis, poezija, literatūra.

Šios mintys kyla kaip tik prieš penktąją lietuvių tautinių šokių šventę, kurioje tepasirodys tik dvi tautinės kultūros paveldėtos žymės — šokis ir muzika. Su daina lietuvis nesiskyrė varge ir linksmybėje, baudžiavos jungą nešdamas ir už laisvę kovodamas. Su daina jis nesiskiria ir šiuo metu net Sibiro kančiose ar pavergtos tėvynės priespaudoje, norėdmas dainos ir garso skambėjimu išreikšti savo giliausius išgyvenimus ir jausmus, reikšdamas viltis ar priešindamasis vergijos nešėjui. Sibiro ir pavergtos Lietuvos lietuvių slaptosios dainos ir pasižymi šia charakteringa žyme, kurios stokoja kitų tautų tokias pat kančias kenčią pavergtieji ir įkalintieji.

Tačiau šį kartą artėja tik šokių šventė. Čia daina tebus tik palydovas šokiui, kuriuo lietuviškas jaunimas išreikš savo mitrumą ir jausmą žaismingo šokio sūkuriuose bei spalvingume ir parodys tautinės kultūros paveldėtą dalelę. Tautinių šokių turi visos tautos, turi jų net primityvios gentys. Tačiau šokiu kiekviena tauta savitu būdu išreiškia save ir tautos praeitį, savo troškimus ir tautos dabartį. Tai nėra tik pasilinksminimas, bet ir atkūrimas tautos turtingos praeities glūdumoje užslėptų kultūrinių ir meninių turtų, jų parodymas saviems ir svetimiems. Tai ir yra šios šventės prasmė.

*

Tautinių šokių šventės prasmė yra pirmiausia kultūrinė. Bet taip pat ji yra ir visuomeninė. Jos rengimas yra visuomeninio pobūdžio — Lietuvių Bendruomenės rūpestis. Jos organizavimas turi jungiamąją žymę — telkia į vieną būrį vieno tikslo siekti išsisklaidžiusį po Ameriką, Kanadą ir kitus laisvuosius kraštus lietuviško jaunimo būrelius, skatina mokytojus aukoti savo laisvas valandas auklėjimui, mokymui ir tautinės dvasios skiepijimui. Tai yra bendras daugumos noras kuo daugiau savo tautybės jaunimo jungti prie tautinės kultūros aruodų, kad jis iš jų semtųsi tautiniam gyvenimui reikalingų turtų. Ateinantį sekmadienį bus parodyta viešumoje, kad organizatorių, mokytojų ir šokėjų pastangos nebuvo tik pasilinksminti, bet ir gaivinti tautinę kultūrą, atsigaivinti tautine dvasia.

Tautinių šokių šventė yra ir reprezentacinis pasirodymas. Mūsų tautos laisvė jau daugelį metų kertama aštraus kardo ašmenimis, kad būtų užgniaužti tautos troškimai. Kai tauta savame krašte negali pareikšti savo valios ir negali naudotis sąžinės laisve, tai visos laisvės yra naikinamos arba jau sunaikintos. Pavergtųjų viltis yra tie, kurie jų vardu dar gali šaukti pasauliui apie laisvės nedalomumą, kelti balsą už nutildytuosius, kalbėti viešajai opinijai, atstovauti pavergtai tautai. Ar šokis gali kalbėti už pavergtuosius, kai ten tik vergija ir kančios, tai klausimas, kurio atsakymas yra pati šventė ir daugybės susijungimas kartu.

Dėlto tautiniai šokiai ir toks didelis jaunimo ir vyresniųjų susirinkimas vienon vieton yra daugiau negu kalbėjimas tuščioj salėj — tai reprezentacija tautos kultūros ir pavergtųjų, kurių atstovai paveldėta tautiniu turtu išreiškia savo gyvastingumą, parodo didžiuosius visų troškimus, pasireiškia svetimiesiems, kaip organizuota ir pajėgi tautos atstovų dalis svetimam krašte. Nors Amerika jau yra tapusi mūsų gyvenimo kraštu ir mūsų ateities kūrimosi sąlyga, bet į kultūrinį jos margumyną atėjimas su savo tautiniu įnašu yra atėjimas su visos tautos siekimais ir tikslais.

*

Nors kultūrinės apraiškos tiesiogiai nesiekia politinių tikslų, bet jų pasiekia savo kūrybiniu susitelkimu ir kultūriniu įnašu. Juk politika yra viena iš kultūros ir žmogaus sąmoningumo apraiškų. **Juo aukštesnė kultūra,** juo daugiau padeda sukultūrinti politikos kelius. Juo mažiau yra kultūros, juo mažiau yra ir žmogiškai vertos politikos žmogaus, tautos ir valstybės tarnyboje. Šiuo atveju tautiniai šokiai jungia išsiblaškiusius lietuvius kartu paminėti Amerikos nepriklausomybės 200 metų sukaktį. Tai jau yra ne tik laisvės idealo vertinimas, bet ir vertinimas tos konkrečios laisvės, kuria šis kraštas, tuo pačiu ir lietuvių išeivija, naudojasi jau porą šimtų metų. Tai ir yra politinis šios šventės bruožas, kuris neatskiriamas ypač dėl to, kad valstybės prezidentas yra pasižadėjęs būti jos garbės globėju, o prezidento žmona — viešnia.

Amerikos nepriklausomybės sukaktį minėjome jau įvairiai. Ji buvo minima bažnyčiose ir smulkiose organizacijose, didesniais būriais ir etninių grupių bendrais pasirodymais, paskirose lietuvių gyvenvietėse ir net paskiruose to paties miesto didesniuose telkiniuose. Ir šis minėjimas ne naujas ir ne vienintelis. Bet jis vienintelis tuo, kad į jį jungiasi visos lietuvių kolonijos su savo šokių grupėmis, savo dalyvavimu ar bent savo kolonijos atstovavimu. Šia šventė nebus išimtinai parodytas lietuvių tautinės kultūros įnašas Amerikos kultūrai kurti, bet meniniu pasirengimu ir vieno tautinio meno bruožo iškėlimu jis bus išskirtinis, kokio pavienės grupės negali padaryti. Čia ir yra sutelktinis visų parodymas meilės laisvei, kaip žmogiško gyvenimo vertybei, ypač Amerikos laisvei, kaip vertybei valstybiniu mastu.

Tautinių šokių šventę sutinkame su džiaugsmu ir pasitikėjimu, kad ji atliks pirmiausia savo uždavinį kultūriniu požiūriu — atskleis tautos kultūros dalelę. Kartu neišleidžiame iš akių ir tų bendrųjų uždavinių, kurie turi pagrindinę reikšmę tautos laisvei, visuomeniniam solidarumui ir visos tautos nenumaldomiems troškimams parodyti.

Pr. Gr.

Spaudoj ir gyvenime

BAĐU MIRŠTANTIS JOKUBKA

Amerikos lietuvių komunistų laikraščio "Vilnies" redaktorius išspausdino Vilniaus "Tiesoje" graudų laišką: "Kodėl Džonas veržia diržą". "Vilnis", kaip žinome, yra atsilikusių lietuvių laikraštis, kuris dar tebegarbina Staliną ir kuris labai džiaugiasi, kai lietuviai buvo gabenami į Sibirą. Šio atsilikusio laikraščio redaktorius Stasys Jokubka "Tiesoje" parašė apie savo kaimyną Džoną, kuris daug moka už butą, daug už elektrą, daug už steikus, jik, gaila, neparašė, kiek Džonas uždirba. Matyt, "Tiesai", išspausdinti nebūtų malonus, nes Džonas dirba metalo fabrike ir, kaip žinoma, ten uždarbiai yra gana geri.

Amerikoje visi kankinasi, kaip

(Nukelta į 5 pusl.)

Europos vienybės laidas — Vokietija

Vakarų Vokietija Europoje

P. GAUČYS

Vakarų Europos sujungimas reikalauja atitinkamos politinės strategijos. Jis negali vykti savaimingai ir be plano. Jis turi turėti pakankamai stiprų centrą, apie kurį galėtų telktis visos suinteresuotos šalys. Esamoje būklėje tokio uždavinio tegali imtis dvi didžiausios šalys, priklausančios Europos Ūkinei bendruomenei: Prancūzijo ir V. Vokietija.

Prancūzų politika

Prancūzija vis dar tebėra buvusios gen. De Gaullio politikos įtakoje, kuri vėliau sudarė savotišką atsiribojimą nuo kitų. De Gaullis pervertino Prancūzijos galimybes, kai sprendė, kad ji gali vyrauti visoje Vakarų Europoje. Todėl jis ne tik pareikalavo sąjungininkų kariuomenes išvesti iš Prancūzijos, bet taip pat nutraukė visus Prancūzijos kariuomenės ryšius su dar tebeorganizuojamos Vakarų Europos vienybės vadovybe. Nūdien, valdant prez. Giscard d'Estaing, apie vyravimą Europoje jau nebekalbama. Tai leido Prancūzijai artimiau susirišti su Vakarų Vokietija ir sudaryti didelę jėgą, turinčią daugiau kaip 110 milijonų gyventojų. **Abi šalys turtingos, su gerai** išvystyta pramone, su smarkiai augančiom tų tautų pajamom ir su didelėm aukso ir užsienio valiutos atsargom, kas užtikrina ūkinį pastovumą.

Į priekį iškyla Vakarų Vokietija. Anksčiau ji buvo pasižymėjusi labai įvairia ir audringa praeitimi. **XIX šimt. pradž. joje buvo** daug mažų kunigaikštijų, keletas karalijų ir šimtai pusiau feodalinių bendruomenių. Laimėjus 1871 m. karą su Prancūzija, ji buvo Bismarko suvienyta Prūsijos karaliaus Wilhelmo I, kaip Vokietijos kaizerio, valdžioje. Tas antrasis reichas paveldėjo didelį istorinį palikimą iš senų išsibarsčiusių vokiečių valstybėlių. Iš čia ligi šių dienų išliko daug universitetų, kultūros židinių, muziejų, operų, teatrų, bibliotekų ir t. t.

Vokietijos kelias

Antrasis reichas teišsilaikė tik 47 metus, iki 1918 m. arba iki I-jo pasaulinio karo pabaigos. Tada susikūrė vadinama Weimaro respublika, nesugebėjusi apginti ir išlaikyti demokratinės santvarkos nuo nacių smurto. Ji beveik be pasipriešinimo sukiužo nuo spaudimo Hitlerio, kuris skelbė, kad trečiasis reichas gyvuosiąs tūkstantį metų, tačiau, pralaimėjęs karą, savo viešpatavimą baigė savižudybe, o jo sukurtas reichas subyrėjo.

Vokietija buvo padalinta į komunistinę Rytų Vokietiją ir į demokratinę Vakarų Vokietiją. Vokietijai kapituliavus, šalis buvo sugriauta, išsisėmusi, išbadėjusi, jos pramonė ir didieji miestai buvo priešo bombardavimų sulyginti su žeme. Atrodė, kad mažiausiai pušimčiui metų Vokietija bus praradusi bet kokią politinę įtaką Europoje. O tačiau po keliolikos metų įvyko "ūkinis stebuklas", kokio pasaulis niekad nebuvo matęs. Jį įvykdė sumanus ir išmintingas kancleris Konradas Adenaueris, sugebėjęs surišti atgimstančios Vokietijos likimą su likusiu laisvuoju pasauliu.

Adenauerio genialus bendradarbis ir finansų ministeris Ludwigas Erhardas mokėjo susidoroti su infliacija, išlaikyti pastovią valiutą, kas iš karto sumažino bedarbių skaičių, o vėliau ir visai nedarbą likvidavo. Po jų į valdžią atėjo kancleris Willy Brandtas. Iš pradžių jam neblogai sekėsi, bet vėliau jis ėmėsi vadinamos "ostpolitikos", iš kurios daug tikėjosi, bet netrukus skaudžiai nusivylė. Visa baigėsi tragikomiškai, nes Brandtas, nepaisydamas prancūzų ir vokiečių saugumo įspėjimų, susibičiuliavo ir savo artimiausiu patarėju pasidarė komunistų šnipą Guenterį Guilaumą. Iškilus tam aikštėn, dėl kilusio skandalo Brandtas turėjo pasitraukti.

Bendras Europos kelias

Dabar, valdant kancleriui Helmutui Schmidtui, Vakarų Vokietija rado bendrą kalbą su Prancūzija ir JAV. Nūdien V. Vokietija tapo ne tik labiausiai politiniai pastovia šalimi, bet taip pat ir turtingiausia pasaulyje. Vidutinės metinės kiekvieno vokiečio pajamos pasiekė 5615 dolerių. Vakarų Vokietija sukuria vieną trečdalį visų Europos ūkinės bendruomenės gėrybių. Jos aukso ir užsienio valiutos rezervai dukart didesni negu Amerikos, nepaisant, kad JAV turi keturgubai daugiau gyventojų.

Suprantama, Vokietijos praeities įvykiai randa atbalsį dabartinėje V. Vokietijoje. Mat, ne visa yra gera, yra ir blogybių. Iki šio meto mus stebina Vokietijos teismų labai švelnūs nuteisimai karo nusikaltėlių nacių. Dygsta nauji nacių būriai. Eina ginčai dėl įsisenėjimo, baudžiant vis dar laisvėje tebegyvenančius karo nusikaltėlius, reikalaujama rytinių sienų pakeitimo ir guodžiamasi dėl vokiečių tautos patirtų skriaudų.

Bet visos tos apraiškos yra antraeilės reikšmės. **Jos neturi įtakos V. Vokietijos politikai likusio** pasaulio atžvilgiu, nei vidaus santykiams. Tiek valdanti socialdemokratų su laisvais demokratais koalicija, tiek krikščionių demokratų opozicija pripažįsta būtiną reikalą V. Vokietijai solidariai dirbti Europos ūkinės bendruomenės rėmuose. Taip pat jie sutaria, kad solidariai būtų veikiama ir NATO, ypač pabrėžiant glaudžius santykius su Amerika. Visa tai Vakarų Vokietijai užtikrina sėkmę, o taip pat ir taikos išlaikymą, besiremiant savo jėgomis, turint dideles atsargas žmonių ir kartu Amerikos bei Prancūzijos atominius ginklus.

Los Angeles tautinių šokių grupė Audra.

Tas, kurs su mumis rungiasi, **stiprina mūsų nervus ir aštrina įgūdžius. Mūsų priešininkas yra mūsų pagelbininkas.**

— Edmund Burke

APGAULINGI ČILES MARKSISTAI

Kiti ieško prieglaudos laisvuose kraštuose

B. JABLONSKIS

Salvadore Allendė Gossenas demokratiškų rinkimų metu buvo išrinktas labai maža balsų persvara Čilės prezidentu ir turėjo kraštą demokratiškai valdyti. Bet jo atstovaujama partija, sudaryta iš kairiųjų ir komunistų, paneigė demokratiškus principus ir pradėjo įvesti marksistinę sistemą, kuri įvedė žiaurų režimą žmonėms ir nusavino nuosavybes. Pradėjo visko trūkti ir reikštis žmonių pasipriešinimas.

1973 m. gen. Augustas Pinocheto Ugarto su karinėmis jėgomis nuvertė prez. Allendės marksistinę valdžią ir jos narius, komunistų partijos vadus, aršius veikėjus areštavo. Ne tiek nusikaltusius greit paleido, o sunkiau nusidėjusius uždarė į kalėjimus ar stovyklas.

Palankūs marksistams kai kurios spaudos, televizijos, radijo žmonės ir panašios organizacijos, kurios dažniausiai užstoja komunistus, ėmė skelbti apie gen. Pinocheto valdžios ir policijos elgesį neteisingas žinias. Bet jie niekad nekaltina Maskvos, Havanos ar Afrikos komunistinių diktatorių, kankinančių, žudančių, laikančių žmones kalėjimuose ir stovyklose.

Skelbiama pasauliui, kad Čiles valdžia net vaikus laiko stovyklose, o policija labai žiauriai kankina sulaikytus marksistus. Bet tyli apie Allendės ir jo talkininkų, sugužėjusių į Čilę iš įvairių pasaulio kampų, darbus. Ne vasaroti jie vyko ten, bet padėti Čilės komunistams kankinti ir žudyti tariamus liaudies priešus.

Žurn. W. Giandonis rašo, kad daugumas iš kalėjimų paleistų marksistų nebėga iš krašto, bet lieka Čilėje. Išvyksta tik tie, kurie papildė sunkių nusikaltimų ar buvo jų talkininkai. Jie ieško prieglaudos ne pas komunistus, bet laisvuose kraštuose — Kanadoje ir kitur. Laisvę mylį kraštai nepageidauja ramybės, tvarkos ardytojų ir riaušių kėlėjų. O marksistinės valstybės, kaip nesugebėjusių demokratinę santvarką pakeisti marksistine, irgi nepageidauja. Sovietų Sąjunga ir Kuba turėtų juos priglausti, nes jos turi partizanų peryklas P. Amerikai ir kitiems kraštams. Jos juos apmoko savo mokyklose įvairios veiklos, remia juos pinigais ir ginklais.

Čilės prez. Pinocheto įsakymu, gegužės mėn. paleido 49 asmenis ir leido jiems išvykti iš Čilės. Deja, tik 17 taip pasielgė, o kiti grįžo pas šeimas. Komunizmo suklaidintos aukos pasiryžo už nuodėmes atgailauti ir gyventi Čilėje. Mat, jos komunistų buvo užverbuotos prievartos, apgaulės ir gąsdinimų keliu.

Galingi Allendės pareigūnai ar aršūs patikėtiniai taip pat nepaiso, kad teks už padarytus režimo metu tautai nusikaltimus atsakyti, nenori apleisti krašto. O Leteliero buvo Allendės atstovas Amerikai. Buvo atšauktas iš pareigų ir paskirtas ministeriu. Paleistas iš arešto, jis paliko kraštą, bet žmona su vaikais pasiliko, kol jie baigs mokyklas.

Čilės valdžios duomenys rodo, kad dar 500 komunistų yra kalėjime. Iš jų stambiausia žuvis yra komunistų partijos sekretorius Luis Corvalanas, nuo 1973.IX. laikomas kalėjime. Keletas kitų sąjungos narių buvo paleisti gegužės pradžioje. Jų skaičiuje kairusis krikščionis kabineto narys P. F. Ramirez, buv. Valparaiso majoras socialistas S. Vuskovicius ir radikalus mokslo ministeris A. Palma.

Čiliečiai kaltina Sovietų Sąjungą ir Kubą dėl laikomų marksistų Čilės kalėjimuose. Jie galvoja, kad, jei šios valstybės juos sukurstė tokiai veiklai ir rėmė visokeriopai, tai jos turi juos išvaduoti. Prieš porą metų gen. Pinocheto pasiūlė Maskvai ir Havanai sąlygą, kad Sovietai ir Kuba paleistų tiek politinių kalinių iš savo stovyklų ir kalėjimų, kiek Čilė paleis. Bet nei Maskva, nei Havana į tai nieko neatsakė. Jei jie nesutinka, turi kitų priežasčių.

Komunistų partijos sekretorius Corvalanas komunistų pasaulio laikomas svarbiu asmeniu. Jo užtarėjai šaukia, kad žiauriai kankinamas kalėjime. Bet jie nekalba apie jo veiksmus ir kankinimus su sulaikytais čiliečiais marksizmo metu. Jie tylėjo, kai jo vadovaujami komunistai savo brolius engė be pasigailėjimo.

Šiuos kaltinimus sugriauna Corvalano advokatas ir jį lankiusieji jo simpatikai. Jie rado jį visai sveiką. Tik pergyvenantį savo sūnaus mirtį, nes prieš kelis mėnesius jis mirė Europoje. Šiuo teiginiu atidengiama komunistų ginėjų šmeižtai ir propaganda.

Daug Čilės aršių komunistų parsiskraidino kariniais lėktuvais Kanada. Jiems duoda pilną išlaikymą ir neverčia dirbti. Tuo tarpu patys kanadiečiai neranda darbų ir gyvena iš menkų pašalpų. Šis pavyzdys rodo Kanados min. pirmininko didelį palankumą komunistams. Amerika pasižadėjusi priimti 300 tariamų marksistų su šeimomis. Bet ne-

(Nukelta į 4 pusl.)

AUŠRA IŠEINA Į GYVENIMĄ

Dviejų draugių laiškai

Romanas iš okupuotos Lietuvos

MARIJA VINCERYTĖ

58

Bet kai mudvi, iškrovusios plytas ,nutolome su našČiais nuo darbininkų, ji vėl prašneko:

— Jei ne mergaitė, tuojau šią minutę kilpą ant kaklo. Gana man. Iki tol gana! — perbraukė ranka sau po kaklu. O kaip velniškai norėtųsi iš to visko išsivaduoti. Nežinau, ar aš atsispirsiu. Tą chuliganą pati nudėčiau. — Kaip mane gyvą matai! O, kaip jis mane paėdė! Iš jo žmogaus nebus. Išaugs išgama, kaip ir tėvas. Šitas ir trupinius tėvo surinkęs. Bet mergiščia — va našta, kurios aš negaliu nusimesti. Rami kaip avelė, tyli. Kas norės, tas stumdys. Šita man rankas suriša.

Matyt, bijodama, kad nepravirktų garsiai, ji įsigrūdo kumštį į burną, suleido dantis. Paskui įsikinkė į naščius, ir mes vėl žygiavome ten ir atgal, ten ir atgal. Aš niekaip negalėjau sugalvoti, ką jai pasakyti ir nebedrįsau daugiau jos kalbinti.

Kitą dieną Dulienė buvo tokia pat susirūpinusi ir susikrimtus. Kelis kartus sugavau ją bežiūrint į mane. Atrodė, kad ji nori kažką sakyti, bet vis susilaiko. Bet išeinant iš darbo, priėjo prie manęs ir pasakė:

— Aš noriu, aš turiu prašyti. Jei tu nenorėsi, ar negalėsi, pasakyk ne. Tik niekam nešnekėk. Man reikia pinigų. Jei gali, paskolink, — jos balsas priduso, pasidarė piktas. Ji dar norėjo kažką sakyti, bet aš ją nutraukiau.

— Gerai, paskolinsiu.

— Sėskim, —tarė.

Mudvi susėdom ant plytų, ir ji lyg pasiteisindama ėmė pasakoti, aiškintis. Vyras ją palikęs prieš aštuonerius metus su mažais vaikais. Susidėjęs su kita, paskui su trečia. Dabar ji nieko apie jį nežinanti. Vaikus ji auginanti viena. Ji per dienas darbe, o vaikai gatvėje. Berniukas Vikintas virtęs chuliganu ir pridaręs jai visokių nuostolių ir nemalonumų. O vakar buvo taip. Vikintas ir dar vienas jo klasės draugas, kurio motina dirba maisto parduotuvėje valytoja, susilažino su kitais klasės berniukais dėl kažkokių sporto varžybų iš butelio vyno ir pralaimėjo. O atsiteisti nėra iš ko. Tada valytojos sūnus, kuris žino visus įėjimus į krautuvę, nusivedė Vikantą per užpakalines duris į krautuvės sandėlį. Jiedu pasiėmė po butelį vyno ir tikėjosi nepastebėti pasprukti. Valytojos berniukui pasisekė. O Vikintas beskubėdamas apvertė dėžę su gėrimais, buvo sugautas ir perduotas milicijai. Kai krautuvėj paaiškėjo, kad šiam žygiui vadovavo valytojos sūnus, krautuvės vedėjas kreipėsi į miliciją, prašydamas bylos nekelti ir vaikų nebausti. Tačiau Dulienė turi sumokėti krautuvei šimtą rublių nuostolių. Penkiasdešimt ji jau gavus pasiskolinti ir įmokėjus. Tačiau ir tą penkiasdešimt gavusi tik iki algos.

Besiklausant Dulienės kalbos, man atėjo mintis, kad mes, darbininkai, galėtume sudėti jai po penkis rublius, ir skola būtų likviduota. Tą aš jai pasakiau.

—Tu išprotėjai! — sušuko ji — Arba pasityčioti nori. Dės čia kas po penkis rublius. Nesąmonė! Et, ką su tavim. Išsiplepėjau tik.

Aš sukau galvą, ką daryti. Mano uždarbis nedidelis, ir man pačiai pragyventi reikia. Nedaug tegalėsiu jai paskolinti. O jeigu taip per profsąjungą? — pagalvojau. Gal paskirtų jai vienkartinę pašalpą ar paskolintų. Atsargiai, kiek galėdama įtaigiau, persakiau šią mintį Dulienei. Čia ji per daug neprieštaravo. Čia, jos nuomone, ne iš ko nors asmeniškai.

— Čia mūsų visų uždirbti ir sudėti pinigai. Kur jie eina, kur dingsta, mes nieko nežinom. Ar ne vistiek darbininkams, kam juos paskirs.

Kaip tik tą dieną buvo **paskelbtas gamybinis profsąjungos susirinkimas. Įkalbėjau Dulienę rašyti pareiškimą —aš pati parašiau. Ji tik pasirašė ir nunešė** į raštinę.

Pavakary iš darbo tiesiai nuėjom į susirinkimą. Aš tuoj susiradau Kostą, paaiškinau jam Dulienės reikalą — palaikyk, sakau. Kostas įeina į profsąjungos valdybą.

Susirinkime kaip ir visada, pirmiausiai paskaita — Chruščiovo poteriai, kaip jas vadina darbininkai. Po paskaitos antrasis dienotvarkės punktas — buitiniai reikalai. Pranešė, kad darbininkai gali užsirašyti kuro — anglių. Profsąjungos valdyba organizuojanti pristatymą į namus. Po kuro priėjo prie Dulienės reikalo.

— Yra gautas pareiškimas — paskelbė susirinkimo pirmininkas ir paskubomis perskaitė Dulienės pareiškimą. — Pirmiausia turiu draugei Dulienei pranešti, — pasakė jis, kad profsąjungos organizacija paskolų niekam neduoda. Jei randa reikalą, ypatingais atvejais — ligos, mirties — skiria pašalpą. O sakykite, — kreipėsi jis į salę, —kokio amžiaus tas jūsų nepilnametis sūnus ir kokių nuostolių jis jums pridarė? Yra čia pilietė Dulienė?

Dulienė nukaito buvo bekylanti ir vėl susilaikė.

—Stokit, atsakykit, —paraginau ją.

— Nu jam jau keturiolika, penkioliktus eina.

— O kaip jis tas dėžes apvertė, paaiškinkit smulkiau.

(Bus daugiau)

Apie planuojamą išleisti Lietuvių Žurnalistų metraštį

Išsamesniai mūsų spaudos istorijai nušviesti mes pasigendame laikraščiui leidėjų, redaktorių, žurnalistų, studijinių straipsnių bei atsiminimų. Ką turime, tai tik maži trupinėliai, ypač iš nepriklausomos Lietuvos laikotarpio, okupacijų metų ir iš išeivijos spaudos gyvenimo. Daug spaudos žmonių nuėjo į amžinybę, nusinešdami ir savo gyvenimo mums neparašytus laiškus. Liko tik laikraščių komplektuose jų straipsniai, dienų darbai o spalvingų žurnalisto išgyvenimų, surištų su laikraščių leidimu, redagavimu, jau niekad nebebus.

Net it Lituanistikos Institutas, kuris atlieka didelį darbą, nematė reikalo iki šios dienos turėti spaudos skyrių, kuris gyvybingai yra reikalingas. Nepilnas spaudos skyrius Lietuvių Enciklopedijoje, o taip pat ir anglų kalba išleistoje. Ir jie laukia papildymų.

Todėl, kai savo veiklą atgaivino Lietuvių Žurnalistų Sąjunga, pirmininkaujama Vytauto Alanto, pirmuoju didžiuoju užsimojimu laikė Žurnalistų metraščio išleidimą. Jei sakoma, kad pinigai galvažudžiai, tai jie šiame užsimojime atliko savo darbą.

Chicagoje išrinktoji LŠS valdyba, vadovaujama red. Juozo Vaišnio, S. J., leidimo mintį puoselėjo toliau ir, kai pagaliau sustiprėjo jų iždas, nutarė šį sumanymą išvesti į dienos šviesą. Tad pinigais jau nebereikia rūpintis. Vyk. vicepirmininkas Jurgis Janušaitis tvirtina, kad galima išleisti net du metraščius šios kadencijos valdybai paliekant darbą tęsti būsimąjai, jei tik bendradarbiai sutiks rašyti.

Reikia džiaugtis, kad labai daug žurnalistų pritaria Metraščio išleidimui. Dar nė vienas nepasakė, kad nereikia. Su bendradarbiais kiek blogiau. Pažadėta, bet neištesėta. Kai kas ir į laiškus neatsako. O redaktorius laukia.

Koks gi bus to Žurnalistų metraščio turinys?

Pirmiausia jis bus suskirstytas į laikotarpius.

Kiekvienas planas, mūsų sąlygose užsimojimas, susikerta su svajonėmis ir tikrove. Gali daug planuoti, daug galvoti, bet, žiūrėk, ima ir pasidaro ar padarai kitaip. Bet nuo laikotarpinio suskirstymo nesinoretų ir nereikėtų atsisakyti.

Platesniame užsimojime turinys turėtų apimti praeitį ir dabartį. Tai būtų studijinės — memuarinės medžiagos rinkinys apie mūsų spaudą, redaktorius, žurnalistus, leidėjus. Planuojame išleist 3 metraščius, tad ir medžiagą norėtume surinkti dabar.

Pirmas laikotarpis apimtų spaudą 1918 — 1940 m. Antras — 1940 — 1944 m. — okupacijų metais leista oficialioji ir pogrindžio spauda. Spauda svetur apimtų visus kraštus, kur tik ji buvo leidžiama ar dabar dar gyva. Atskirą skyrių norėtume paskirti ir žurnalistams kankiniams. Negalima užmiršti nė okupuotos Lietuvos spaudos. Koks brangus būtų apžvalginis straipsnis apie mūsų spaudą nuo Aušros iki Aušros. Mes turime savo tarpe žmonių, kurie artimai pažinojo jau amžinybėn iškeliavusius laikraštininkus. Ir ši medžiaga labai vertinga.

Belieka tik prašyti ir maldauti, kad rašytų. To tai tikrai nesigailėsiu.

— Atstok ir neklibink manęs,— pasakymą jau gavau, bet tikrai neatstosiu.

— Palauk, neturiu laiko, — ir tai jau girdėjau. Bet palaukęs vėl prašysiu.

— Turiu begales kitų užsimojimų ir darbų, — ir rašė, ir sakė, bet nuo prašymo vis tiek neatsisakau, ir ruošiu čekį už pašto ženklus ir nerūdijančią plunksną.

— Tik neimk verkšlenti, — guodė kitas, — kada nors parašysiu. O aš verkšlenu ir laukiu.

Noriu, kad pasakymas "kada nors" taptų dabartimi, dabar, rytoj, poryt.

Metraščio leidėjas — Lietuvių Žurnalistų sąjunga. Tikimės, kad surasime mecenatų, rėmėjų, prenumeratorių. Formatas toks pat, kaip ir Lietuvoje leisto metraščio. — 120 puslapių.

Bendradarbiais kviečiame (čia tik dalis pavardžių): Vyt. Alantą, A. Antanaitį, Br. Aušrotą, kun. Vyt. Bagdonavičių, Vl. Bakūną, P. Balčiūną (Clevelande), K. Barėną, A. Baroną, M. Bavarską, K. Bradūną, P. Bučmį, dr. Algirdą Budreckį, P. Būtėną, Vl. Būtėną, K. Čerkeliūną, J. Cicėną, Vl. Civinską, Br. Daunorą, B. Dundulį, dr. J. Eretą, kun. P. Gaidą, Br. Gaidžiūną, kun. Pr. Garšvą, Vyt. Gedgaudą, dr. A. Geručį, dr. J. Girnių, dr. J. Grinių, Alg. Gustaitį, M. Gudelį, kun. St. Ylą, J. Janušaitį, P. Jurkų, Adolfą Klimą, Vyt. Kastytį, Br. Kviklį, A. Laikūną, A. Laukaitį, Gr. Lazauską, dr. A. Maceiną, dr. V. Maciūną, Al. Merkelį, S. Migliną, St. Mikaliuką kun. V. Mincevičių, J. Miškinį, Alfą Nakį, S. Narkeliūnaitę, Pr. Naujokaitį, J. P. Palukaitį, J. Petrėną, J. Pronskų, kun. dr. J. Prunskį, dr. J. Puziną, Pužauską, Br. Railą, V. Rasteni, Z. Rekašių, kun. dr. V. Rimšelį, A. Rimvydį, Ant. Saulaitį, sr., Ant. Saulaitį, jr., J. Senkų, J. Sondą, V. Šimkų, Vyt. Širvydą, V. Šmotelį, kun. K. Trimaką, V. Tysliavienę, J. Vaišnį, S. J., J. Vasaitį, kun. J. Vašką, Vl. Vijeiki, St. Vykintą, L. Žitkevičių ir kitus.

Medžiagą prašome siųsti: Vytautas Kasniūnas, P. O. Box 475 Beverly Shores, Indiana 46301.

Pirmą Lietuvių Žurnalistų Metraštį norime išleisti 1977 metų pradžioje, tad straipsnių lauksime iki šių metų galo.

Vytautas Kasniūnas

Kur kas leengviau būti išmintingu kitiems, negu tokiu būti sau pačiam.

— La Rochefoucauld

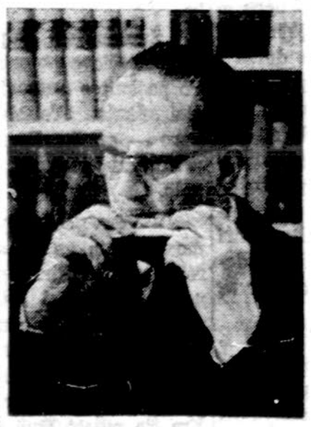

Vakarų Vokietijos žymus socialdemokratų partijos vadas Herbert Wehner pereitą mėnesį atšventė savo 70 metų amžiaus sukaktį. Beveik 20 metų jis buvo komunistas, 10 metų kovojo prieš dr. K. Adenauerį. Sakoma, kad jo dėka socialdemokratai pasiekė valdžios. Wehner laisvalaikiu mėgsta groti armonikėle.

ČILĖS MARKSISTAI

(Atkelta iš 3 pusl.)

įsileidžia partijos narių, kairiųjų ir teroristų. Jų pakankamai turi savo krašte. Reik manyti, turi įtakos 1968 m. ir vėlesni įvykiai.

Amerikos emigracijos pareigūnai kruopščiai tyrinėja norinčių vykti į Ameriką dokumentus ir praeitį. Kol kas priėmė tik 68 asmenis su šeimomis. Pagal Čilės davinius, jie nėra marksistai, bet vienokiu ar kitokiu būdu buvo priversti bendradarbiauti su marksistais. Daugumas yra profesionalai, mokytojai, bankininkai ir įvairūs specialistai.

Aršūs komunistai ir užsienio "svečiai" pačioje sukilimo pradžioje paspruko iš Čilės ar pasislėpė užsienio atstovybėse. Dabar ir jie padeda skleisti apie gen. Pinocheto valdžią ir jo policiją žeminančias žinias.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Daytona Beach, Fla.

SUSITIKO PO DAUGELIO METŲ

Justinas ir Jadvyga Gečiauskai iš Philadelphijos buvo atvykę į Daytona Beach ir drauge su Veronika ir Jurgiu Janušaičiais praleido atostogas besisaulindami ir besimaudydami gražiame Daytona Beach pajūryje. Ta proga Justinas ir Jadvyga Gečiauskai aplankė visą eilę savo gerų pažįstamų, jau anksčiau įsikūrusių Deltonoje ir Daytona Beach.

Vienos dienos saulėtą popietę

Raytona Beach, Fla., susitikę buvo pašto žinybos bendradarbiai J. Janušaitis, J. Gečiauskas ir P. Blozis.

svečiavosi pas senus pažįstamus, anksčiau gyvenusius Philadelphijoje, Petrą ir Helen Vainiūnus, dabar gražiai įsikūrusius ant ežero kranto, ramioje Deltonoje. Nepriklausomoje Lietuvoje Petras Vainiūnas dirbo užsienio reikalų ministerijoje, vėliau Berlyne, Lietuvos pasiuntinybėje, diplomatinėje tarnyboje. Jo žmona Helen, Amerikos lietuvaitė Vaivadaitė, neprikl. Lietuvos laikais dirbo Amerikos pasiuntinybėje Kaune, ten susipažino su Petru Vainiūnu ir juodu susituokė 1941 metais. Amerikoje gyveno Philadelphijoje. Petras dirbo įmonėse, o jo žmona Helen lietuvių banke. Į ramų poilsį pasitraukė 1974 m. rudenį ir apsigyveno Deltonoje. Kašubai, Juškiai, Janušaičiai, Algis Varnas ir Gečiauskai. Vainiūnienės paruoštom vaišėm besivaišindami, kalbėjosi apie praeitį ir galimybes kur nors sėkmingiau įsikurti. Vainiūnų nauja, puošni rezidencija, graži vietovė. Daug gražios augmenijos, citrininių vaismedžių, gėlių. Petras Vainiūnas svečiams parodė sliekų auginimo namelį, kuriame auginami žuvavimui įvairių rūšių sliekai. Prie ežero kranto žuvų pulkas sukinėjasi ir seka šeimininką, atskubantį su joms skirtu maistu. O kieme takeliai ir apie medžius bei gėles apskritimai dekoruoti įvairių rūšių buteliais. Ponų Vainiūnų sodyboje jauku ir, manau, kad jie tikrai gyvena gerai uždarbiautu poilsiu. Ponas Vainiūnas jau atšventė savo amžiaus septyniasdešimties metų sukaktį, bet judrus ir energingas ir visapusiškai besidomįs gyvenimu. Su Justinu ir Jadvyga Gečiauskais, senokai besimačiusiais, jiems buvo malonu pasidalinti išgyvenimais, prisimenant Philadelphiją. Ta proga Philadelphijos svečiai aplankė Deltonoje savo pažįstamus Veroniką ir Bronių Juškius, bei susipažino su Angele ir Antanu Kašubais, kurie taip pat Deltonoje įsikūrė pastoviam gyvenimui.

Vieną sekmadienį aplankė savo seną bendradarbį Povilą Bložį su šeima, neseniai įsikūrusį Daytona Beach. Justinas Gečiauskas ir Povilas Bložis ilgus metus dirbo vienoje Pašto žinyboje. Povilas Bložis visą laiką dirbo Pašto valdyboje buhalteriu ir pajamų skyriaus vedėju. Justinas Gečiauskas, ukmergiškis, pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo caro armijoje, išgyveno bolševikų revoliuciją. Baigęs teisės-ekonomijos mokslus Lietuvos universitete, visą nepriklausomos Lietuvos laikotarpį dirbo Pašto žinyboje. Pradžioje Pašto valdyboje, vėliau Kauno centrinio pašto viršininko padėjėjo ir Vilniaus pašto viršininko pareigose. Bolševikam užėjus, šis sąžiningas ir darbštus pareigūnas iš pareigų be jokios kaltės buvo atleistas. Vokietijoje Hanau stovykloje dirbo Lietuvių pašte. Justinas Gečiauskas labai mielo būdo žmogus, buvo pareigingas tarnautojas, tėviškas savo pavaldiniams, didelis tolerantas, veiklus visuomenininkas ir dabar, sulaukęs 81 metų, dar kruta LB ir Balfo veikloje, skaito visą lietuvišką spaudą, domisi ir aktyviai dalyvauja lietuviškajame gyvenime. Tad po daugelio metų sutikti bendradarbius Povilą Bložį, Jurgį Janušaitį buvo tikrai malonu. Bložių pasveikinti susirinko Daytonos lietuviai — Adolfas ir Viktorija Andruliai, Vacys ir Birutė Dzenkauskai, Justinas ir Jadvyga Gečiauskai, Veronika ir Jurgis Janušaičiai. Bložių sūnus Algimantas su žmona Natalija, prie Orlando turi gražų restoraną, tėveliams padėjo suruošti gražias vaišes, priėmė svečius ir juos pavaišino. Keletą valandų svečiai su Povilo Bložio šeima praleido besidalindami įvairiais išgyvenimais bei dabartinio gyvenimo problemomis. O buvę bendradarbiai nuoširdžiai išsikalbėjo apie praeities darbus Pašto žinyboje, prisimindami savo viršininkus. Pašto valdybos buv. direktorių inž. Vaclovą Birutį, referentą Joną Bereišą, išvežtuosius į Sibirą bendradarbius, su kuriais buvo praleista daug gražių metų.

Prieš išvykdami namo, Justinas ir Jadvyga Gečiauskai dar aplankė kiek negaluojantį, bet tvirtėjantį dr. Joną Sandargą ir žmoną Aldoną, pasisvečiavo ant Halifax upės kranto.

Gečiauskai, kiek pailsėję, grįžo į namus, kur gyvena jų sūnus Algimantas Gečys, uolus ir aktyvus LB veikėjas, su šeima.

J. Vasaris

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi "Drauge"

RADIO PROGRAMA

— o —

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojoj Anglijoj iš stoties WLYN 1360 banga veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRontier 6-1882

A. + A.

ANTANUI PETRAUSKUI mirus,

jo broliui IGNUI, SEVERINAI ir kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Elena Dovilienė
Bronė ir Juozas Vadopalai
Liucina ir Jurgis Grigalauskai

CLASSIFIED GUIDE

PARDAVIMUI

Parduodami iš Lietuvos tautiniai rūbai, 14 dydis.
Skambint tel. 434-9390

DĖMESIO!

Dėl išvažiavimo skubiai parduodami gerame stovyje: moteriški vidutinio dydžio **karakulio kailiniai** (pilkos spalvos su minke apikakle ir kepure), Kenmore-Sears automatinė **skalbimo mašina** ir dujinė **virimo plyta**. — Skamb. visą dieną tel. 652-2927

MISCELLANEOUS

HEATING
AIR CONDITIONING
D. Žukauskas
4444 S. Western Avenue
Tel. — VI 7-3447

Organizations and companies place your commercial X-mas toy orders now.
PLAYHOUSE TOY COMPANY
Tel. — 568-7180

PLUMBING
Vonių, virtuvės sinkų ir vandens šildytuvų specialistas. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Kreiptis po 6 val. vak.
SERAPINAS — 778-0205

NAMŲ APŠILDYMAS
Taisau senus ir sudedu naujus pečius. Pigiai išvalau taipgi alyvinius ir perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreiptis —
A. BANYS — tel. 447-8806

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDŽINSKAS—4065 Archer Ave.,
Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

VALOME
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

TELEVIZIJOS
MIGLINAS TV
Spalvotos ir Paprastos Radijai,
Stereo ir Oro Vėsintuvai
Pardavimas ir Taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., tel. 776-1486

M. A. ŠIMKUS
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4250 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ įkvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokі blankai

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir palna apdrauda.
TELEF. — WA 5-8063

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
3333 S. Halsted St. Chicago Ill. 60608
3501 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629
Telef. 925-2737 — 254-3320
V. Valentinas

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves irnaujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas, tel. 778-0882 po 6 v. vak.

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Telef. GA 4-8654

REAL ESTATE

Grožėkitės nuostabiu Michigan ežero reginiu iš šio puošnaus 2 aukštų kedro ("cedar") ir mūro namo Beverly Shores. Chicaga lengvai pasiekiama. 4100 kv. pėdos gyvenamos vietos, padalintas prieškambaris, katedrinės lubos gyvenamajam-valgomajam kamb., 2 mūr. židiniai, virtuvė/šeimos kamb. su baru, 5 miegami, 3 vonios, centrinis oro vėsinimas, visuose kamb. kilimai. 450 kv. pėdų raudonmedžio denis ežero pusėn, "party" kamb. su "patio", 2 maš. garažas, daug rūbinių. Vien žodžiais negalima visos vertės apsakyti.
Skambinti (219) 874-5604

SAVININKĖ DĖL LIGOS parduoda 9 kamb. 1½ aukšto mūrinį namą Marquette Parke: 7013 S. Talman.

Didelis 6 kamb. mūr. bungalow. 3, galimybė 4, mieg. kamb. Garažas. $31,900. 71-os ir Albany apyl.
476-3035

Bogan apyl. — pietvakariuose. 5½ kamb., 3 miegamų mūr. namas. Pilnas rūsys. 2 maš. mūr. garažas. Priedai. $39,500. Skambinti savininkui 585-4981.

BUD'S REAL ESTATE
PIRKSIT — PARDUOSIT
NUOMOSIT
ĮVAIRŪS DRAUDIMAI
Maloniai Jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 Archer Av. — 254-5551
135th & Archer Av. — 257-5861

Mūrinis — 5 kamb. ir 2 kamb. pastogėje. Centr. gazu šildymas, garažas. 56 ir Rockwell. $22,000.

2 po 5 kamb. mūr. Centr. gazo šildymas. 2 maš. garažas. 61st ir Talman. $29,900.

3 butai ir tuščia krautuvė. $360 mėn. pajamų. Brighton Pk. $28,000

ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street — 436 7878

VAINA Real Estate
Norintieji pirkti, parduoti ar mainyti namus, tarpininkaujame Miami Beach, FL ir Chicago, IL.
711 85th St., Miami Beach, FL
tel. (305) 864-3586

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

VERTINGŲ NAMŲ GALERIJA
Vienintelė stilinga 6 kambarių 9 metų mūrinio residencija ir 2 auto garažas. Puikus vidaus planas Marquette Parke. $29,750.00.
2 butų modernai įrengtas namas už Kedzie, šalimai pko. Virš $4,000 pajamų. Kainuoja $30,000.00
4 butų mūras prie Maria High. Naujas gazu šildymas, nauja elektra. 3 auto mūro garažas. $44,900.00
Ant Hickory kalno prie ažuolų 11 metų 7 kambarių rezidencija ir 2 auto garažas. Savininkas ligonis parduoda už $52,700.00.
Mūrinis - medinis pajamų namas. 2 butai. Pirkėjui tikras radinys. Marquette Parke. $29,900.00.
17 metų didelis 2 aukštų mūras ir 2 auto mūro garažas. "Radiant" šildymas. Marquette Parke. $28,000.00.
Platus lotas arti šv. Kryžiaus ligoninės. Pigus.
VALDIS REAL ESTATE
2625 W. 71 Street
Tel. 737-7200 arba 737-8534

DĖMESIO!
"MŪSŲ ŠOKIAI",
Išleido Lietuvių Tautinių Šokių Institutas (antroji laida) 1975 metais Chicagoje.
Gaunama DRAUGE, 4545 West 63rd Street, Cnicago, Illinois 60629. Kaina $4.00. Užsakant pridėti 21 centą už persiuntimą. Illinois gyventojai moka 5% mokesčių.

HELP WANTED — VYRAI

DIE SETTER — EXPER'D
On Kick & Automatic Strip Presses for closure. Machine and tool maintenance, must have refs. Prefer exper. in the closure or can industry.
Interview by appt. only.
Tel. — HE 4-0550

CAN BODY MAKER MECHANICS
AND
CAN SEAMER MECHANICS
TOOL AND DIE MAKER
DIE SETTER
Medium sized can company needs Experienced can body maker mechanics, and can seamer mechanics. Excellent starting salary, fringe benefits and paid vacation 1st year.
Mr. DOMINIC 581-3300

WANTED
ALL AROUND MAN
Light factory work, some sewing machine experience necessary
Chicago Loop area.
Call: Mr. Waterfall
943-2855

AUTOMATIC SCREW MACHINE
SET-UP AND OPERATORS
Exper'd on late type B/S automatics & Index Machines. Good Starting salary & paid benefits.
Phone — 344-0033

EXPER'D BROILER COOK
NEEDED IMMEDIATELY
Excellent conditions.
Call — 885-0046

HELP WANTED — MOTERYS

SAMPLE MAKER
To work on fine knits and silk chiffon, with some hand work, for higher priced dresses. Prefer foreign training. Full or part time.
Call 663-1268

ALTERATIONS
Experienced, 5 day week. Small shop, lovely clientele. Call
IDA MAE SHOP
5547 No. Sheridan, Chicago
Tel. 784-6100

EXPERIENCED OPERATORS
in ladies wearing apparel wanted. Excellent benefits.
BENDER GLICK SPORTSWEAR
337 S. Franklin, 10th Fl.
Tel. 427-0902

GIRL FRIDAY
Should be experienced and familiar with construction office procedures, bookkeeping, payroll, taxes, union reports, other forms.
Call MR. RAY 733-5025

MICROFILM CAMERA OPERATOR
to work in smaller Loop firm.
Call MR. SIMON:
226-1199

COMPANIONS, HOMEMAKERS
UPJOHN
Seeks mature, reliable people as live-in companions in North Shore Suburbs. Earn up to $30 per day, including Liability Ins. Coverage, Social Security
No Fee.
Flexible Assignments
TEL. — 491-0308

ĮSIGYKITE DABAR
DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTELIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC, knygoje:
"Marijos garbinimas Lietuvoje"
Knyga yra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidominčiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina $3.00. Galima ją įsigyti "Drauge".

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi dienr. "Drauge".

Laiškas iš Puno

MACHU PICCHU IR JO LEGENDA

DR. GR. VALANČIUS

Puno, kurio Internacional viešbuty šį laišką rašau, yra kitas senas Inkų imperijos palikimas ir folklorinė bei kultūristorinė įdomybė. Guli jis prie šventojo Titicaca ežero, turi uostą ir labai seną miestą su 100,000 gyventojų. Trylika valandų kartu su šimtais indėnų, maišais ir kuprinėm persikrovusių, traukinuku 450 km. keliavau į pietus, kol iš Cuzco šią vietovę pasiekiau. Bet šįkart rašysiu ne apie šią, o apie kelionę iš Cuzco į kitą pusę, į garsųjį Machu Picchu. Skubinu pareikšti, kad jis to pasaulinio garso, kurį turi, yra tikrių tikriausiai vertas. Jo didybės negali nė trupučiu sumažinti mano ten liūties metu išgyventi sunkumai ir vargas.

Sekmadienio rytas išaušo jaukus. Nuotaika gera. Iš Santa Catalina viešbučio į gelžk. stotį kartu vyko ir dvi angliškai kalbančios ponios. Maždaug tuo pačiu laiku iš Cuzco į Machu Picchu išliesti du sausakimšai prikimšti traukinukai. Vienas lokalinis, kitas specialiai turistams. Šie pastarieji už 3-4 valandų kelionę (112.5 km.) ir atgal sumokėjome po 7 dol., o vietiniai už tuos pačius "patogumus" temokėjo tik trečdalį. Kas ir kur tuos vargšus turistus neišnaudoja?

Keliolikos tautų keleiviai, visaip apsirėdę, klegėjo visokiom kalbom, bet jų garsus peršaukė baisiausių greičiu ir triukšmu visą laiką šalia mūsų bėgdama purvina Urubambos upė. Kaip ji nebus tokia pašėlusi, jei į ją krenta šimtai kriokliukų iš kalnų, įsiliedami į Urubambą ir jos baisų triukšmą. Jos nesiaura vaga nubėga milžiniškos masės geltonai purvino vandens šimtus my- [illegible] Titicaca į Amazonę, jei geografiškai neklystu. Pakely Urubamba keleriopai pasipildo vandeniu ir purvu iš kalnų, iš kurių liūtys juos masėmis plauna — stumia žemyn.

Kaip sau norite, o ta pašėlusiai smarki upė man labai patiko, nuo jos akių neatitraukiau. Ir kiti šaukė: Salud, Urubamba, Urubamba- (Kažkodėl ji raštuose dažniau Vilaconta vadinama?)

Pagaliau atšliaužėme į gelžk. stotį, gulinčią po kojomis Machu Picchu šventovės, šalia pro šalį "pralekiančios" Urubambos. Susėdome į aštuonetą Dodge autobusų, specialiai "kalnais laipioti" padarytų. Ne man vienam plaukai šiaušėsi, kol jie staigiais vingiais ir mazgais per 25 min. užtraukė mus į viršūnę. Vaizdas žemyn darėsi žavingas.

Visai be reikalo Machu Picchu, iš 800 metų praeities prikeltą miestą — tvirtovę, griuvėsiais (ruinas) vadina. Jis visai nesugriuvęs, o gražiausioje tašytų akmenų sienų rikiuotėje (ištisa jūra jų) tebegarbina Inkų kalnų dievus, aukštyn į juos ir žemyn į Urubambos slėnį žvilgsnį nukreipęs.

Machu Picchu yra vienas iš nuostabiausių archeologinių paminklų pasauly. Jo akmens blokų, plytų sienų ir pastatų statybinis tobulumas stebina visų tautų architektus. Gamtovaizdžio grožis ir paslaptingai mistiškas patrauklumas traukia pasaulio turistus.

Gaila tik, kad oficialieji Peru turizmo tvarkytojai baisiai nesugeba tuos turistus bent kiek padoriau aptarnauti. Apskritai ten (Peru) menka tvarka visame kame, spekuliacija ir sukčiavimai klesti.

Gelžk. stotelė slėny (Puente ruinas) neturi nė paprasčiausių patogumų ir tik 2 menkutėlius primityviškus indėnų kioskus, tik šį tą užkąsti ir išgerti teturinčius. Vienintelis viešbutis kalno viršūnėje plėšia, lupikauja (už sriubos lėkštę sumokėjau 1.25 dol. Ir indėnai čia savo spalvingus lama-alpaca-vicuna vilnoninius megstukus parduoda ketvirtadaliu brangiau kaip Cuzco ar Puno ir visu trečdaliu brangiau kaip Juliaca prie Titicaco ežero. Kvailiukas, tą pervėlai tesužinojau.

Machu Picchu griuvėsius 1911 m. atrado ir nuo džiunglinių krūmų išvalė Yale un-to mokslinė ekspedicija, prof. Hiram Bingham vadovaujama. Jo vardu pavadintas raizgytasis kelias iš slėnio į kalną, jo garbei prikalta paminklinė lenta. Jau ir prieš jį Machu Picchu paslaptis ir legenda vietiniam buvo žinoma, tik netikėta, kad kalnų džiunglės galėjo šimtmečius nuo žmonių akių pridengti tokio milžiniško masto dalykus.

Garsusis geologas (kartu krikš. filosofas ir mistikas) jėzuitas Teilhard de Chardin (1881-1955) prieš 50 metų su moksline ekspedicija keliavo per Azijos Gobi dykumas ir Pamyro kalnus. Ji anuomet sužavėjo ten Dievo gamtos didybė ir mistiškumas. Štai nuostabiausias ir gražiausias altorius Dievui garbinti. Jis sušuko ir parašė savo garsųjį himną žemei.

Kaip žinia, jis Andų kalnų nematė ir gailėjosi nespėjęs jų pastudijuoti. Jis iš viso tik 2 dienas Rio de Janeiro uoste tebuvojo, pakely iš Afrikos į New Yorką. Jei jis būtų matęs Machu Picchu, tikriausiai čia jis savo himną žemei būtų giedojęs.

Čia nuostabų gamtos grožį gali tik peoto plunksna aprąšyti, tik mistikas gali pajusti kažkokį paslaptingą kosminės amžinybės kvėpavimą ir jos susiliejimą su dievybės dvelkimu. Nė nebandysiu aprašyti, nes nepajėgsiu. Nesu poetas, nei mistikas. Tenorėčiau tik Maceiną čia meditacijai atvesti, neabejoju jis švelniau Teilhardą bekritikuotų.

Hilda jau ne pirmąjį šimtą turistų būrių čia kaip gidė vedžioja ir angliškai pasakoja. Ji buvo miela — leido ir man "solistui" pasiklausyti. Visas 3-4 laipiojimų valandas lijo. Ar patikėsite, dievaž nemeluoju, nesušlapau, nesušalau ir nepavargau 8000 pėdų aukšty. Jaučiau kažkokį pakilimą ir vidinį pasitenkinimą, man pačiam nesuprantamą. Gal tai ir Martino, juoduko šventojo, prie kurio stebuklingos statulos prieš čia atvykdamas, Santo Domingo bažnyčioje Limoje pasimeldžiau. Jį keliskart lankiau, nes jis traukte traukė ir kvietė jį toj bažnyčioj aplankyti.

Viršuje nustojus lyti, debesys, tartum baltos paklodės, krito žemyn į slėnį, kiti žaizdami sukinėjosi apie artimąsias kalnų viršūnes. Atrodė, tartum Dievo angelai dengė ir nudengė. Jo garbei skirtą didingą gamtos altorių šis vaizdas šiurpo gaugais suvirpino kūną. Jis buvo dideliai įspūdingas.

Namo grįžęs, enciklopedijose pasiskaitysiu daugiau, atsiskleidęs Machu-Picchu, Inca, Cuzco, Puno, Titicaca puslapius. Tikrai bus tai labai įdomus skaitymas.

Dienos džiaugsmas, tegu sau šlapias, virto nakties šaltu kentėjimu tamsiame vagone sėdint ir snūduriuojant. Pranešė, kad tik visa para vėliau traukinėlis tegrąžins mus į Cuzco. Liūtys užvertė gelžk. bėgius viso kilometro plote. Reikia pravalyti nors takelį praeiti pėstiems iš abiejų pusių, į Machu Picchu atvykstantiems ir išvykstantiems. Vienas traukinėlis iki "landslide" vietos vežė, kitas už tos vietos perėmė, o keleiviai pėstute, siauru ir purvinu taku tą kilometrą bridome. Vakar nuritinti didelį akmenį, ant bėgių nukritusį, užtruko pusvalandį, šiandienos "vargdienių procesija" slinko, šliaužė daug valandų. Vakare grįžau į Cuzco visai išsisėmęs. Laimei, gerai išmiegota nak tis palengvino kelionę į Puno, Titicaca ežero uostą ir iš čia laivu į Bolivijos La Paz.

Tarp keliautojų užsimezgė draugystė. Vargas daro draugus. Man geriausi iš jų buvo indėnai ir hipiai. Šokau su viena bedante storule indėne kojom sušildyti, o kiti juokėsi tą dramatišką vakarą. Per pasaulį keliaujančių jaunų hipių (amerikiečių, anglų, vokiečių, olandų, skandinavų) gausūs būriai. Visi nekvaili, daugkalbiai, visi kažko ieško. Vyresnio (mano) amžiaus keliautojų beveik nemačiau, viduramžinių porelių nemažai. Kal bų mišinys kaip Babelio bokšte. Ispaniškoji dominavo, angliškoji sekondavo, vokiškoji kalba nepertoli atsiliko. Nelaimės drau gai nosių nenuleido, šposavo, dainavo, visaip išsidirbinėjo.

Šiame indėnų karalystės ruože keliaudamas sutikau tik dvi museles, nė vienos katės ir nė vienos ožkos. Palaidi lakstė pulkai šunų, viena kita juoda džiunglinė kiaulė, ganėsi tūkstančiai avių, mažiau lamų-alpakų-vikunų, dideli būriai raguočių, būreliai arklių ir asilų. Spalvingiausiai atrodė skrybėlėtos indėnės su vaikais ir kuprinėm ant nugarų. Sudiev. Pasimatysime Titicaca ežere.

Mano geriausios mintys visados ateina truputį per vėlai.
— Hawthorne

Balfo gegužinėje rugpiūčio 22 d. Polonia Grove, Chicagoje, susitiko R. Sadauskas, Ir. Kriaučeliūnienė, Maletienė ir J. Jokubka. Nuotr. P Maletos

PLANUOJA PARADĄ

Jau dabar Chicagos miestas pradeda ruoštis Kalėdų paradui, kuris įvyks gruodžio 11 d. Norinčios dalyvauti grupės jau dabar paduoda prašymus.

PRIEŠ VAIKŲ MAISYMĄ

Apie 1000 pietinės Chicagos gyventojų sekmadienį buvo susirinkę į Hale Parką, 62 ir Melvina, protestuoti prieš vežiojimą vaikų rasiniais sumetimais į tolimesnes mokyklas. Prieš tai pasisakė ir aldermanas W. O. Lipinski, Illinois sen. LeRey W. Lemke. Buvo pranešta, kad šiemet mokyklų superintendentas neplanuoja vaikų vežiojimo Chicagoje.

Spaudoje ir gyvenime

(Atkelta iš 3 pusl.)

numesti svorį, tačiau badu mirštantis "Vilnies" redaktorius rugpiūčio 15 d. "Tiesoje" rašo: "Atsimenu, prieš kelerius metus Džonas ir Marija su vaikais šeštadieniais važiuodavo į Čikagos centrą kino teatrin. Dabar, kai infliacija auga pasišokinėdama, jie toli nebevažiuoja.

Kodėl? Tai nesunku suprasti, Prieš kelerius metus jautienos svaras (1 sv. — 0,409 kg) kainavo apie dolerį, dabar jau daugiau kaip du dolerius. Panašiai pabrango pieno produktai, duona, daržovės, vaisiai. Dabar amerikiečių darbininkų šeimos ,eidamos pirkti drabužių ar avalynės, nevengia užsukti ir į padėvėtų prekių parduotuves.

Apie tai mano kaimynas sako:

— Verždami pilvus, greitai pristigsime diržuose skylučių".

Taigi vargšas Džonas baigia suliesėti, bet kad jam nebūtų taip bloga, jį guodžia Jokubka šiais žodžiais:

"Su Džonu Flauriu dažnai pasišnekame apie darbininkų gyvenimą socializmo šalyse. Papasakoju jam ir apie darbo žmonių gyvenimą Tarybų Lietuvoje, kurioje esu viešėjęs jau du kartus. Darbo žmogaus padėtis socializmo sąlygomis yra nepalyginama su kapitalistinės šalies darbo žmonių būkle. Tarybų Lietuvoje, kaip ir visoje Tarybų Sąjungoje, darbo žmogus yra savo šalies šeimininkas".

Gaila, kad Jokubka pats nevažiuoja į Lietuvą. Jis laikosi kaip ir kiti lietuviai komunistai, Bimba, Andriulis ir Mizaros šaukė, kad kol gyvas nepasiduos ir nevyks į tarybinį rojų, juos tik mirusius ten nugabens. Jau Andriulį ir Mizarą nugabeno. Taigi, kai Chicagoje mirs Jokubka, jį irgi nugabens į okupuotą Lietuvą, į kurią jis gyvas jokiu būdu nevyks iš tos kapitalistinės Amerikos, nors čia ir badu mirdamas.

P A D Ė K A

A. † A.

ADOLFINA BURBIENĖ

Mirė 1976 m. rugpiūčio 20 d. ir buvo palaidota rugpiūčio 23 d Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Reiškiame gilią padėką dvasiškiams: kun. Makarui už maldas bažnyčioje; kun. Chester Augliui už suteikimą ir aprūpinimą šv. Sakramentais, už maldas koplyčioje ir prie kapo.

Nuoširdžiai dėkojame visiems pagerbusiems velionę atsilankymu į koplyčią ir palydėjimą į kapines, pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu, už gėles ir aukas šv. Mišioms.

Nuoširdžią padėką tariame grabnešiams. Dėkojame visiems, kurie pagerbė mūsų mylimą mamytę, bet kokiu būdu prisidėdami prie laidotuvių, bei mus paguodė šioje skausmo valandoje.

Dėkojame laid. direkt. Antanui M. Phillips, Tomui ir Laurynui Labanauskams už malonų ir rūpestingą laidotuvių tvarkymą.

Dėkojame laidotuvių direktoriams: Antanui M. Phillips, Tomui tvarkymą.

Nuliūdusi Burbų šeima

Pranešame kad 1976 m. rugpiūčio 28 d., 8:31 val. vak. Šv. Antano ligoninėje, Rockford, Illinois, mirė

A. † A.

LIUDAS V. JAROŠEKAS,

mūsų mylimas vyras, tėvas, brolis ir senelis.

Laidotuvės įvyks antrad., rugpiūčio 31 dieną. Gedulingos šv. Mišios už velionies sielą bus atnašaujamos 9:00 valandą ryto Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Po pamaldų bus nulydėtas į Kalvarijos kapines amžinam poilsiui.

Liūdintys: Žmona, dukterys su šeimosis,
seserys su šeimomis ir anūkai

A. † A. ANTANAS ŽILINSKAS

Gyveno 6329 S. Whipple Street, Chicago, Illinois.

Mirė rugp. 30 d., 1976, 3:15 val. ryto, sulaukęs 67 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Kaciliškių kaime.

Amerikoje išgyveno 27 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Lina (Schlejderytė), duktė Zelma Malinauskas, žentas Petras, 3 sūnūs: Richard Fetingis, marti Lydia, Edwin Fetingis ir August Fetingis, marti Alma, 8 anūkai, sesuo Jadwiga Krupski su vyru Ben, sesuo Lietuvoje ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Tauragės klubui.

Kūnas bus pašarvotas antrad., 1 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks penktad., rugsėjo 3 d. iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėtas Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, duktė, sūnūs, marčios, žentas ir anūkai.

Laid. direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345

Mylimai mamytei

A. A.

ADELEI MACKEVIČIENEI mirus,

dukterims LIDIJAI PETRAVIČIENEI ir ALDONAI ZOTOVIENEI, ir sūnui ROMUI MACKEVIČIUI su žmona reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Mykolas ir Marija Galeckai
Marcelė ir Kostas Arai
Aldona, Kęstutis ir Kazimieras Černiauskai

A. A.

Muz. LIUDUI JAROŠEKUI

mirus,

žmonai Irenai, jo šeimai ir visiems giminėms ir artimiesiems reiškiame širdingiausią užuojautą ir kartu liūdime.

Danguolė ir Stasys Surantai
Monika Stankaitienė

MAŽEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktoriai

6845 SO. WESTERN AVENUE

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st St. Tel. GRovenhill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-9

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330 - 34 South California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6652
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11020 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
6254 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3219 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1009

APLINK MUS

× **Į Chicagos Aukšt. lit. mokyklą** nauji mokiniai bus priimami rugsėjo 11 d. 10 val. ryto. Baigę lit. mokyklos 8 sk. priimami į 5 kl. be egzaminų, nebaigę, laiko egz. iš pradžios mokyklos kurso. Daugiau informacijų teikia J. Masilionis telef. LU 5-2629

× **Cicero** Aukštesnioji lituanistinė mokykla mokslą pradeda rugsėjo 11 d., šeštadienį, 9 v. r. šv. Mišiomis, o žemesnioji lituanistinė mokykla pamokas pradės rugsėjo 13 d.

× **Sol. Violeta Rakauskaitė** iš Miuncheno atvykusi į Chicagą rugsėjo 12 d. koncertuos Jaunimo centre. Praėjusį sekmadienį Violeta dainavo Lietuvių televizijos programoj.

× **Vilniaus krašto lietuvių** sąjungos centro valdyba praneša, kad suvažiavimas vyks ne "Laisvosios Lietuvos" laikraščio patalpose, kaip anksčiau buvo skelbta, bet Chicago Savings and Loan Association salėje, 6245 So. Western Ave., Chicago, Ill.

× **Lietuvių Opera,** praeitą sezoną savo dvidešimtmečio proga pastačiusi tris lietuviškas operas, rugsėjo mėnesio viduryje pradės savo 21-jį dainavimo sezoną. Šiame sezone bus statoma labai graži Gounod opera "Romeo ir Julija", kurios libretas yra sukurtas pagal Šekšpyro nemirtingosios meilės istoriją, kurią visi gerai žinome dar iš mokyklos laikų. Į Operos chorą kviečiami ir nauji dainininkai, o taip pat ir anksčiau dainavę operoje.

× **Sol. Dalia ir Jonas Kučėnai** grįžo iš atostogų, kurias praleido vakarinėse Amerikos valstijose, kaip Kalifornijoje ir kt. Kalifornijoje aplankė brolį Rimą Kučėną ir buvo dukrelės Kristinos krikšto tėvai. Kučėnai keliavo su visa šeima — dukrele Silvija ir sūnum Rimu, taip pat ir močiute Antanina Noreikienė. Atostogomis visi patenkinti, nes Amerikoje yra dar daug ko gražaus pamatyti.

× **Evangelikų iškilmingos pamaldos** Penktos Tautinių Šokių Šventės metu įvyks rugsėjo 5 d. 10 val. ryte Tėviškės bažnyčioje, 6641 So. Troy Ave., Chicago, Ill. Pamaldas laikys kun. Ansas Trakis. (pr.)

× **Tautiniai drabužiai,** gintaro dirbiniai, liet. plokštelės, kortelės, radijo ir TV aparatai, magnetofonai, įvairios dovanos pas **Balį Brazdžionį, 2646 W. 71 St., tel. 778-5374.** (sk.)

× **Čikagiškiai ir iš kitur atvykę,** V-tos Tautinių Šokių šventės proga, kviečiami apsilankyti ir apsidairyti **Norman ir Sofia Bursteinų prekyboje** (185 N. Wabash, 2 aukštas, tel. 263-5826), kur randamas, dabar papigintom kainom, didelis pasirinkimas paskutinės mados kailių moterims, vyrams ir jaunimui. (sk.)

× **Pranas Juodka ir jo sūnus Dobilas Juodka,** Vietnamo karo veteranas, abudu Town of Lake lietuvių kolonijos Chicagoje gyventojai, ilgamečiai "Draugo" skaitytojai, buvo užsukę į redakciją, susipažino su dienraščio paruošimo darbu ir pateikė įdomios iliustracinės medžiagos.

× **Paulius Leonas,** gyv. Miami, Fla., šiuo metu yra atvykęs į Chicagą. Ta proga buvo užsukęs į "Draugą" pasitarti su administracija dėl savo knygos "With Liberty and Justice" platinimo. Knyga amerikiečių tarpe susilaukė gerų atsiliepimų ir gražiai vertinama.

× **"Chicago Tribune"** rugp. 29 d. išspausdintame laiške kun. **J. Prunskis klausia, kodėl World** Council of Churches paskyrė **560,000 dol. "išlaisvinimui"** Porto Rico ir kai kurių kitų kraštų, bet nieko neskyrė išlaisvinti Lietuvą, Latviją, Estiją, kurios yra užgrobtos ateistinės diktatūros.

× **A. a. Balio Muliolio** laidotuvėse dalyvavo daug žmonių, tiek bažnyčioje, tiek ir kapinėse. Pamaldų metu savo nuolatinį ilgų metų mecenatą gražiu giedojimu atsisveikino Operos vyrų choras, diriguojamas Alvydo Vasaičio, ir sol. V. Rusteika, puikiai atlikęs Sasnausko "Kad širdį tau skausmas". Velionis savo aukomis rėmė ne vien tik mūsų Operą, bet ir daugelį kitų lietuvių organizacijų.

× **Jono Demereckio** knyga "Savanorio ir kontržvalgybininko atsiminimai" jau išspausdinti. Kietais virš. 5 dol., minkštais — 4 dol. Parašyta lengvu stiliumi, daug įdomių faktų ir nuotykių iš Lietuvos atsikūrimo metų. Knyga gaunama ir "Draugo" administracijoje.

× **Petras Minkūnas,** Woodhaven, N. Y., savo laiške "Draugui" išreiškė pasitenkinimą dienraščio vedama lietuviška linija, palinkėjo sekmės ir pridėjo 9 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Šokių šventės dalyvius ir svečius** kviečia apsilankyti Gradinskas. Daug naujausių vokiškų Grundig ir vietinių aparatų. HI-FI Stereo, radijai, patefonai, magnetofonai, televizijos, plokštelės. 2512 W. 47 St. FR 6-1998. Atd. 9-6, pirm. ir ketv. 12-8. sekm. ir treč. užd. (sk.)

× **Pigiai išnuomojamas** 3-jų kamb. butas (Marquette Pke.) pagyvenusiai moteriai, kuri mokyklos dienomis nuo 2 iki 6 v. popiet pabūtų pas 13 metų berniuką. Skambint **PR 6-3335.** (pr.)

LATVIŲ RADIJAS

Latvių radijo programa Chicagoje duodama iš WOJO stoties, banga 105 FM, trečiadienių vakarais 9 val.

REIKALINGAS DARBININKAS

„Draugui" reikalingas darbininkas ar darbininkė, kuris-i moka paruošti raštus offsetui (stripping or paste-ups). Būtų galima priimti darbininką, kuris mokėtų fotografuoti ar daryti išryškinimus spausdinimui (plate-maker). Kas domisi šiais darbais prašome atvykti į „Draugą" dėl tokių darbų pasikalbėti. Adresas:

4545 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Chicagos Putnamo seselių rėmėjų susirinkime. Sėdi pirmoje eilėje S. Endrijonienė, J. Dočkienė, O Venclovienė E. Abelkienė. Antroje eilėje: V. Čepaitienė, P. Pupius, A. Vepštienė, M. Remienė, O. Gradinskienė, D. Augienė, B. Jasaitienė, L. Paulavičienė. Stovi: L. Kybartienė, A. Četkauskienė, P. Kybartas, B. Beleškienė, A. Beleška, P. Norvilas, S. Tumosienė, A. Tumosa. **Nuotr. P. Pupiaus**

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

BESIRUOŠIANT 15-TAI MADŲ PARODAI

Rugpiūčio 25 d. Gradinskų namuose įvyko Putnamo seselių rėmėjų susirinkimas. Po vasaros atostogų visiems buvo miela vėl susitikti, pabendrauti prie turtingo vaišių stalo ir pasidalinti madų parodos rūpesčiais.

Susirinkimui pirmininkavo Marija Remienė, kuri pakvietė visus sukalbėti "Tėve mūsų" už pašaukimus. Pirmininkė perdavė seselių sveikinimus ir lietuviškos duonos iš Putnamo. Toliau ji informavo rėmėjus apie įvykstančią madų parodą, kuri bus rugsėjo 19 d. Jaunimo centre. Įspilietinusi paroda yra ne eilinis parengimas pagal dalyvių atsiliepimus. Visų pirma joje iškyla estetinis ir meninis elementas, o labdara ir pelnas ateina savaime. Šį rudenį parodos pirmoje dalyje bus modeliuojama rūbų kūrėjo Randy Randazzo iš Texas drabužiai. Jis specialiai atvyks į Chicagą ir atveš visą rudenio ir žiemos sezono rūbų kolekciją.

Antroje dalyje bus tik namuose pačių siūti ir megzti rūbai, o trečioje — Stasės Koronkevičienės iš Kalifornijos vakarinės suknelės, specialiai sukurtos šiai parodai. S. Koronkevičienė dirba pasaulinio masto garsaus Rudi Genreich madų salono studijoj. Kas seka madas, tam Rudi Genreich vardas yra žinomas, ypač iš jo kontroversinių rūbų. S. Koronkevičienė jo studijoj vertinama kaip didelės fantazijos, išradinga ir nepakartojama projektuotoja. Be jos vakarinių rūbų, bus demonstruojamos kitos suknelės.

Be madų parodos, rėmėjai rengia kitą staigmeną, tai moterų rankdarbių parodą. Apie ją plačiai informavo Salom. Endrijonienė. Ji pranešė, kad čia nematysime jokių audinių iš Lietuvos ar profesionalių darbų. Bus parodyta, kaip moteris sunaudoja savo laisvalaikį, kur išryškėja jos fantazija, sugebėjimas ir naginguma, puošiant savo šeimos namus. Dar reikalinga eksponatų tai parodai. Turinčios tokių darbų prašomos paskambinti S. Endrijonienei telf. 925-2221. Rankdarbių parodos atidarymas įvyks rugsėjo 17 d. penktadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro mažojoj salėj. Po atidarymo bus vakaronė Jaunimo centro kavinėje. Paskaitą "Moters laisvalaikio darbai" skaitys dailininkė Janina Kinkienė. Paroda tęsis tik vieną savaitgalį. Uždarymas bus rugsėjo 19 d. 7 val. vak. Tokio pobūdžio parengimas yra ruošiamas pirmą kartą.

Rengėjai laukia madų ir rankdarbių parodoj didelio lankytojų dėmesio. Pelnas skiriamas vienintelio lietuvių vaikų laikraštėlio "Eglutės" leidimui.

Rėmėja

ĮVERTINO "DRAUGO" VEDAMĄJĮ

New Yorke leidžiamas rusų dienraštis "Novoje Russkoje Slovo", pastebėjęs "Draugo" vedamąjį, skirtą rusų disidentams, rugpiūčio 19 dieną parašė, kad Lietuvių dienraštis "Draugas", leidžiamas Chicagoje, rašydamas savo vedamajame apie Sergėjaus Kovaliovo teismą ir persekiojimą, pareiškia, kad tas teismo procesas patalkino lietuvių ir rusų tautoms suartėti. Lietuviai katalikai dėkingi Sergėjui Kovaliovui už jo kovingumą ir prašo Dievą suteikti Kovaliovui pakankamai jėgų atlaikyti bandymus, kurie jam teko. Rusų disidentų aukos lietuviams padėjusios žiūrėti į rusus kitomis akimis. "Mes sutiksime rusų mokslininką Sergėjų Kovaliovą, jam išėjus iš kalėjimo, kaip brolį ir draugą", užbaigia "Draugas". Taip baigia rusų laikraštis.

SPORTININKAI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE

Rugs. 5 d. Chicagoje įvyks V tautinių šokių šventė, kuri bus skirtinga nuo praėjusių 4 tautinių šokių švenčių. Šia tautinių šokių švente nepaprastas susidomėjimas Amerikoje ir Kanadoje, iš visų pakraščių ruošiamos ekskursijos. Prieš mėnesį išpirkti visi bilietai į tautinių šokių šventę, balių ir kitus visus parengimus, susijusius su šventės renginiais. Kas dieną telefonais skambina, laiškai teiraujasi, kur galima gauti bilietų? Lituanicos futbolo klubas ir New Yorko Lietuvių atletų klubas, norėdami prisidėti prie šventės iškilmingumo ir jos prasmingumo, Chicagoj Marquette Parko aikštėje ruošia futbolo turnyrą, kuris įvyks tautinių šokių šventei pasibaigus, rugsėjo 6 d., rytą 11 val. vyks senjorų komandų susitikimas, o po pietų 1 val. toj pačioj aikštėje įvyks pirmųjų komandų rungtynės.

Iš New Yorko atvyksta gausi tautinių šokių dalyvių ir sportininkų ekskursija. Chicagoje dabar daug žmonių svečiuojasi iš Clevelando, Californijos ir kitų vietovių, laukdami tautinių šokių šventės. JAV Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių Tautinių šokių institutas nusprendė šią šventę laikyti reprezentaciniu įvykiu, pagerbiant JAV 200 m. nepriklausomybės sukaktį. Tautinių šokių švente domisi ne vien lietuviai, bet ir amerikiečiai.

J. Kaunas

Chicagos tautinių instrumentų muzikos grupė. Pirmoj eilėj (iš kairės): Rasa Narutytė, Laura Slonskytė ir Rūta Pakštaitė; antroj eilėj: Klaudijus Adomaitis, Balys Pakštas, Jr., Emilija Pakštaitė, Rita Dapkutė, Vincas Vaitkus ir Balys Pakštas.

CHICAGOS ŽINIOS

UŽDUSO AUTOMOBILY

Vaikutis, 19 mėnesių, netekėjusios motinos paliktas uždarytame automobily net dvylika valandų, užduso mirtinai nuo karščio. Kūdikio motina Maria Edmonds, 22 m., gyvenanti 5442 So. Drexel, Chicagoje, patraukta teisman. Radusi kūdikio lavoną automobily, ji nunešė į gretimą parką ir paliko, dviem ten sėdėjusiem vyram sakydama: "Mano vaikas mirė".

PRIEŠ PADEGĖJUS

Chicagoje pradedama smarki kova prieš padegėjus. Pakviesti talkon federaliniai agentai, ligoninėms įsakyta pranešti apie atėjusius gydytis apdegimus (dažnai padegėjai apsidegina), padegėjų bylos bus griežčiau svarstomos, bus pravedama akcija per mokyklas, kiečiau bus kovojama su įtartinomis jaunuolių gaujomis. Jau dabar padegimai sumažėjo.

ETNINIS FESTIVALIS

Navy Pier patalpose, Chicagoje, spalio 30-31 įvyks etninis festivalis, kuriame dalyvaus daugiau kaip 50 Chicagoje gyvenančių tautybių. Pernai tokiam festivaly lankėsi apie 100,000 žmonių. Bus parodos, tautinė muzika, įvairių tautų maistas. Įėjimas nemokamas ir dalyvavimas atviras visoms organizacijoms. Festivalį globoja mero pareigūnas specialiems įvykiams pulk. Jack Reilly.

Jolita Kriaučeliūnaitė, penktosios tautinių šokių šventės programos pranešėja. Ji yra buvusi puiki pranešėja ir pereitoje tautinių šokių šventėje.

DAUGIAU LAIVŲ

Per Chicagos uostą balandžio-liepos mėnesiais buvo pergabenta 831,345 tonos prekių. Pergabentų prekių tonažas uoste pakilo 37% šiais metais.

DAUGIAU NEGRŲ

Chicagoje nuo 1972 m. negrų skaičius paaugo 14%. Šių metų sausio mėnesį jų buvo Chicagoje 1,472,134. Tik New Yorkas turi didesnį negrų procentą, po Chicagos trečioj vietoj yra Philadelphia. Iš viso JAV-se negrų yra 25,173,897; iš jų apie 18.5 mil. gyvena didžiuosiuose miestuose.

ŠIURPUS PAVOJUS

Viena Chicagos šeima išvyko buriniu laiveliu pasivažinėti ežere. Kad du jų vaikai nenuskęstų, pritvirtino prie jų plūdes ir juos pririšo prie laivelio. Staiga siūbtelėjo vėjas ir apvertė laivelį. Tėvai galėjo išsigelbėti, bet pririšti vaikai pasiliko po laiveliu. Skubiai iššaukta policija atvertė laivelį ir rado vaikus sveikus — jie plūduriavo, turėdami oro po apverstu laiveliu.

KAIP MESTI RŪKYTI

Christ ligoninė Chicagoj rugsėjo 13 d. pradės duoti patarimus, kaip nustoti rūkyti. Paskaitos bus gail. seserų salėje. Kalbės gydytojai ir kovos su vėžiu draugijos atstovai.

DAUG LIGONIŲ

Šv. Kryžiaus ligoninėj liepos mėnesį buvo 96% lovų užimta. Ligoninėje per tą mėnesį gydėsi 1,177 pacientai. Buvo padaryta 583 operacijos, ligoninės vaistinė išpildė 32,354 receptus, laboratorijose padaryta 60,476 tyrimai. Gimė 124 kūdikiai, 14 cezarinės operacijos keliu.

MOKYKLA SUAUGUSIEMS

Kelly vakarinė mokykla suaugusiems, 4136 So. California Ave., Chicagoje, mokslo metus pradės rugpiūčio 13 d. Turės 80 įvairių kursų, kaip anglų kalba, menas, matematika, muzika, gamtamokslis. Mokslas nemokamas, tik registracijos mokestis 5 dol. Bus išeinamas aukštesnės mokyklos kursas.

KONCERTAS

Kamerinio orkestro koncertas visiems nemokamai bus Darbo dieną Mokslo ir pramonės muziejuje, Chicagoje.

BEPROČIŲ DARBAS

Mack Randle mirė Loretto ligoninėje, kur jį nugabeno, kai rado išmestą iš trečio aukšto namų, 321 N. Central, Chicagoje, kur laikomi iš ligoninių išleisti psichiniai ligoniai. Velioniui peiliu padaryta 11 žaizdų.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Aušra ir Jonas Jurašai** atostogavo Kennebunkport, Maine, tėvų pranciškonų vasarvietėj.

— **Literatūros vakarai,** Kennebunkport, Maine. Liepos 27 literatūros vakare savo kūrybą skaitė: Nelė Mazalaitė, Kotryna Grigaitytė, Leonardas Andriekus. Rugpiūčio 6 vakare dalyvavo: Nelė Mazalaitė, Kotryna Grigaitytė, Algirdas Landsbergis, Paulius Jurkus; Leonardo Andriekaus eilių paskaitė Beatričė Vasaris. Rugpiūčio 21 literatūros vakare dalyvavo Aušra Jurašienė, Jonas Jurašas, Pranas Naujokaitis, Leonardas Andriekus, Aleksandras Radžius, Algirdas Landsbergis, Paulius Jurkus. Su šiuo vakaru buvo baigta ateitininkų sendraugių stovykla. Rugpiūčio 13 buvo surengtas Pauliaus Jurkaus "Juodvarnių" vakaras.

— **Šv. Pranciškaus** 750 metų sukaktį Brooklyno pranciškonai rengiasi minėti spalio 10. Tą dieną Kultūros židinio didžiojoj salėj bus iškilmingos, daugeliokunigų koncelebruojamos Mišios. Po Mišių — užkandžiai apatinėj salėj. Po jų akademija-minėjimas su paskaita, koncertu ir literatūrine dalimi. Paskaitą — Šv. Pranciškus ir Lietuva skaitys prof. Simas Sužiedėlis, savo kūrybą skaitys Leonardas Andriekus, OFM, koncertinę dalį atliks muz. Algirdo Kačanausko tai progai suorganizuotas vyrų choras. Į minėjimą pakviestas Brooklyno vysk. Pranciškus Mugavero ir vysk. Vincentas Brizgys.

AUSTRALIJOJE

— **III Pasaulio lietuvių kongreso** Australijos atstovų suvažiavimas šaukiamas rugpiūčio 28-29 dienomis Melbourne, Lietuvių namuose. Bus rodomas ir kongreso filmas.

— **Sydnėjaus lietuviai** ruošia rugsėjo 4 d. Tautos šventės minėjimą. Bus pamaldos, įdomi ir oroginali programa.

BRAZILIJOJ

— **"Suplemento Baltico"** — tokiu vardu išeina baltų leidinys portugalų kalba. S. Paulyje yra baltų komitetas — Comitê Baltico — kuriame lietuviams atstovauja BL Bendruomenės atstovas kapt. J. Čiuvinskas. Šis leidinys yra vienintelis žinių šaltinis apie mus vietos spaudoje. Jis siunčiamas spaudos ir radijo bei televizijos vadovams. Randa atgarsio ir vietos aukštojoje dvasiškijoje. Vietos spauda yra palanki.

— **Brazilijos Lietuvių Bendruomenės** rinkimai bus pravesti rugsėjo 12 dieną.

— **Pabaltiečių** šeštoji metinė meno paroda suruošta rugpiūčio mėn. viduryje Praca Roosevelt, Sao Paulo.

— **Tarptautinėje folkloro šventėje** dalyvavo ir lietuviai, kuriuos atstovavo "Nemuno" tautinių šokių šokėjai.

× **Medžio ir keramikos rankdarbių galima gauti "Draugo"** administracijoje. **Yra gražių dovanų įvairioms progoms. Prie** progos apsilankykit ir matysite, kad kainos yra prieinamos. Galit gauti mažų lietuviškų vėliavėlių ir kortelių visoms progoms. Aplankykite "Draugą", 4545 W. 63rd St. Chicago, Ill., 60629.